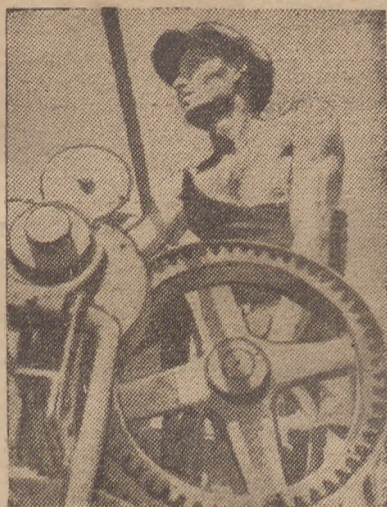

OGÓLNOPOLSKI

TYGODNIK

GOSPODARSTWA

INFORMATOR PRZEDSIĘBIORCY PRYWATNEGO

W I T A M Y
II
K O N G R E S
Z W I A Z K Ó W
Z A W O D O W Y C H

S P I S R Z E C Z Y

Z okna Redakcji II Kongres Związków Zawodowych	2
Ankieta „OTG”	3
Rola Izb Przemysłowo-Handlowych w socjalistycznych formach gospodarki — mgr J. Dorożyński. * Rola i zadania Izb Przemysłowo-Handlowych w dobie obecnej — mgr M. Szyszkowski.	
I. Zagadnienia ogólne	6
Działalność Szwedzko-Polskiej Izby Handlowej — min. Cz. Bobrowski. * Straty wojenne Europy Środkowo-Wschodniej w czasie drugiej wojny światowej.	
III. Przemysł i Zrzeszenia Przemysłowe	7
Rozdział tkanin na II kwartał 1949 r. * Upaństwowienie zakładów poligraficznych — Gr. * Koncesjonowanie zakładów utylizacyjnych — St. W.	
V. Ceny i Marże	8
Zatwierdzenie wzorów kalkulacji dla konfekcji produkowanej przez prywatny przemysł konfekcyjny. * Ceny O. N. P. O. na konfekcyjne roboty nakładcze O. Z. P. P. K. * Koszty zakupu i sprzedaży wątroby i seroa bydłęcego. * Kwas chlebowy. * Koszty zakupu i sprzedaży szczeciny. * Cena kwasu solnego i wody utlenionej. * „Solidarność” cennik Nr 10.	
VI. Ustawodawstwo gospodarczo-skarbowe	11
Normy średniej dochodowości — Gr. * Przyjmowanie wpłat podatkowych czekami — Gr. * Obniżenie podatku w branży mięsnej — Gr. * Egzekucja drobnych zaległości podatkowych. * Protest weksli przez pocztę — Gr. * Zmniejszenie podatku w postępowaniu odwoławczym. * Etykietowanie bibułki papierosowej. * Wysokość grzywny pod. Prawnik radzi.	
VIII. Organizacja przedsiębiorstw i rachunkowości	14
Wyprowadzenie zyskowności w przedsiębiorstwie przemysłowym (II) — mgr M. Nowicki.	
X. Różne	16

II Kongres Związków Zawodowych

W dniu 1 czerwca br. rozpoczynają się w Warszawie obrady II Kongresu Związków Zawodowych, który dokona bilansu pracy Związków za ostatni okres. Pod względem problematyki obrady obejmą zagadnienia daleko wykraczające poza ramy, którymi do niedawna ograniczano pojęcie pracy i zainteresowań Związków. W czasie od ostatniego Kongresu Zw. Zawodowych, który odbył się w listopadzie 1945 r., odrodzony ruch zawodowy zorganizował w 31 związkach ponad 3,5 miliona czynnych członków, którzy, siłą rzeczy, muszą się interesować nie tylko samymi zagadnieniami pracy i płacy.

Ruch zawodowy stworzył nowe formy pracy związkowej i skupia w orbicie swoich zainteresowań szereg spraw najżywiej obchodzonych wszystkich związkowców. Przedyskutowanie tych spraw w sensie zarówno politycznym, jak gospodarczym i społecznym, będzie zadaniem Kongresu.

Jak silny oddźwięk znalazł Kongres wśród wszystkich pracowników najlepiej świadczą licznie podejmowane zobowiązania

przedkongresowe. Zobowiązania te idą nie tylko w kierunku wzmocnienia wydajności pracy, ale również podejmowane są w zakresie zwalczania analfabetyzmu, zwiększenia oszczędności itp.

Pracownicy przedsiębiorstw sektora prywatnego w ogromnej większości są zrzeszeni w Związkach Zawodowych i Kongres Związków budzi wśród nich najżywsze zainteresowanie. Wielu spośród nich weźmie bezpośredni udział w posiedzeniach Kongresu, a coraz silniejsze wiązanie przedsiębiorstw prywatnych z całokształtem gospodarki państwowej powoduje, że uchwały i wytyczne Kongresu będą miały wpływ na pracę i działalność pracowników sektora prywatnego.

Pracodawcy prywatni winni z uwagą śledzić przebieg obrad Kongresu, zapoznać się z wygłoszonymi referatami i przemyśleć uchwalone tezy i wytyczne Kongresu, w celu stworzenia jak najlepszej atmosfery w pracy w ich przedsiębiorstwach.

POZYTECZNA działalność samorządu przemysłowo - handlowego nie jest przez nikogo kwestionowana.

Jednakże niektóre przestarzałe normy prawne i niezbyt sprężyste metody działania, oraz często powstające dublowanie prac stanowiły wyraźny sygnał ostrzegawczy i niewątpliwie, poważną troskę działaczy tego samorządu. Dawali oni wielokrotnie temu wyraz, dążąc do usprawnienia swej odpowiedzialnej pracy na zasadzie jasnych, sprężystych, jednolitych form, opartych o postępową myśl społeczną.

Zdrowa przedsiębiorczość prywatna — potrzebuje form organizacyjnych wynikających z ducha gospodarki planowej. Z drugiej zaś strony przedsiębiorczość prywatna (handel, przemysł, usługi) ma te wspólne zadania, cechy i troski, że stanowi jedną kategorię życia gospodarczego, wzajemnie się warunkującą i uzupełniającą.

Wytyczenie właściwych form i zakresu pracy dla samorządu przemysłowo - handlowego staje się problemem wysoce aktualnym, czego dowodził zarówno referat dyr. M. Szyszkowskiego, jak i artykuł mgr. J. Dorożyńskiego. Dowodzą tego również liczne dyskusje wśród osób zainteresowanych.

To wieloogniskowe powstawanie zainteresowania problemem Izb Przemysłowo - Handlowych, problemem ciekawym i poważnym — pragniemy skupić w jeden nurt, ogłaszając otwartą ankietę na temat:

„ROLA I ZADANIA IZB PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH W DOBIE OBECNEJ”.

Do wzięcia udziału w naszej ankiecie zapraszamy działaczy gospodarczych, praktyków, naukowców i publicystów.

Wyrażamy przeświadczenie, że zebrany w tej drodze obszerny, wielostronnie oświetlający zagadnienie materiał, będzie celowym wkładem myślowym, mogącym być pomocą właściwym czynnikiem, przy podejmowaniu odpowiednich decyzji.

Resumé wyników ankiety zamieścimy w końcu lipca.

wlg.

ANKIETA „OTG”

Rola i zadanie Izb Przemysłowo-Handlowych w dobie obecnej

Ogłoszoną w niniejszym numerze „OTG” ankietę, zapozostawiamy podaniem: 1) artykułu mgr J. Dorożyńskiego, ogłoszonego w nr 58 „Gazety Gospodarczej” w dniu 20.5.1949, 2) obszernego streszczenia referatu dyr. M. Szyszkowskiego, wygłoszonego w Poznaniu na Zjeździe Izb Przemysłowo-Handlowych, w dniu 26.4.1949.

I. Rola Izb Przemysłowo-Handlowych w socjalistycznych formach gospodarki

Zagadnienie Izb Przemysłowo-Handlowych jest zagadnieniem pozostawianym dotychczas nieco na uboczu. Ta potężna instytucja opierająca swą działalność w przedwojennym systemie gospodarczym na prawie o Izbach Przem.-Handlowych i prawie przemysłowym, straciła skutkiem upaństwowienia podstawowych gałęzi przemysłu główną swą bazę operatywną, a stały proces socjalizacji handlu i drobnego przemysłu systematycznie ogranicza pola jej działania.

Jednocześnie przedsiębiorczość prywatna chce sprostać zwiększonym wymaganiom, stawianym jej przez gospodarkę planową, rozwinięła silnie swe organizacje, które przejęły inicjatywę w realizowaniu szeregu zadań leżących w zasięgu statutowej działalności Izb Przem.-Handlowych.

W tych więc warunkach Izby starają się utrzymać swą dawną pozycję, a rozumiejąc sens dokonanych przemian dążą do przekształcenia stylu swej pracy i szukają nowych zadań, jakie mogłyby wykonywać w nowej rzeczywistości. Pojawiają się projekty ściślejszego podporządkowania Izbom zrzeszeń gospodarczych, oraz projekty stworzenia z samorządu gospodarczego i zrzeszeń gospodarczych monolitu organizacyjnego, w którym Związek Izb byłby ośrodkiem dyspozycyjnym.

Celem naszego artykułu nie jest wskazanie, w jakim kierunku winny pójść te rozstrzygnięcia, lecz chęć doprowadzenia do wypowiedzi zainteresowanych życiem gospodarczym, co może stać się podstawą do powzięcia decyzji przez władze.

Zagadnienie samorządu gospodarczego jest zagadnieniem czekającym na właściwe rozwiązanie, które by w sposób definitywny załatwiło sprawę: a) rozgraniczenia zakresu działania Izb oraz Zrzeszeń kupieckich i przemysłowych, b) dostosowania struktury Izb do podziału resortowego Min. Przem. i Handlu, c) ustalenia sposobu powoływania Izb.

ZAKRES DZIAŁANIA

Zakres działania Izb ustalony rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 15 lipca 1927 r. jest już dziś nieaktualny. Złożyło się na to szereg takich faktów, jak przesunięcie punktu ciężkości obrotów towarowych na handel uspołeczniony, rozszerzenie domeny bezpośredniego oddziaływania władz państw. na życie gospodarcze, rozszerzenie działalności Zrzesz. Kupieck., które w swej żywotności usiłują zdystansować Izby na odcinkach wspólnych zagadnień itp. Ten ostatni objaw jest właśnie powodem tzw. dublowania prac, np. na odcinku analizy rynku, statystyki gospodarczej, ewidencji przedsiębiorstw itp.

Z drugiej strony wyłonili się nowe zadania, w szczególności w dziedzinie gospodarki surowcowej prywatnej wytwórczości i organizacji zbytu jej wytworów, w dziedzinie planowania i nadzorowania zasad gospodarki prywatnej, etyki kupieckiej i ruchu przedsiębiorstw, w dziedzinie urzędzeń socjalnych, współpracy z władzami w zakresie ustalania cen itd. W zakresie tych wszystkich funkcji konieczne jest ustalenie linii demarkacyjnej między zakresem działania Izb i Zrzeszeń.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Przekształcenie Min. Przemysłu i Handlu sprawującego nadzór nad działalnością Izb Przem.-Handlowych na 6 odrębnych ministerstw było wynikiem rozbudowy gospodarki państwowej. Natomiast w gospodarce prywatnej obserwujemy zjawisko od-

wrotne i dlatego kopiowanie reorganizacji władz gospodarczych na terenie samorządu gospodarczego nie znajduje uzasadnienia.

Pozostaje jednak kwestia ustalenia dla Izb ośrodka dyspozycyjnego ze strony władz państwowych. Oprócz ministerstw resortowych wchodziłaby w grę Państwową Komisja Planowania Gospodarczego, dla której Izby mogłyby pełnić rolę terenowych organów, spełniających funkcje przygotowawcze i wykonawcze na odcinku przedsiębiorczości prywatnej.

Za odmiennym ustawieniem samorządu gospodarczego przemawia także zachwianie równowagi liczebnej między przedsiębiorstwami przemysłowymi a przedsiębiorstwami handlowymi na korzyść tych ostatnich. Budżet Izb opiera się w większej mierze na wpływach z przedsiębiorstw handlowych, niż na wpływach z przedsiębiorstw przemysłowych.

W związku z tym wśród sfer kupieckich coraz większe powodzenie zyskuje koncepcja odrębności Izb handlowych i Izb przemysłowych.

Przeciwko tej koncepcji przemawiają względy oszczędnościowe, jak również fakt skurczenia się zasięgu przedsiębiorczości prywatnej. Z tych względów raczej nadawałaby się do przyjęcia koncepcja odrębnej osobowości prawnej poszczególnych sekcji Izb Przem.-Handl. lub tylko odrębność budżetów obu sekcji.

Rozstrzygnięcia wymaga także kwestia koordynacji działalności poszczególnych Izb. Praktyka dotychczasowa dała w tym względzie trzy warianty.

Jeden z nich — stosowany przed wojną i usankcjonowany przepisami prawnymi — to Związek Izb Przem.-Handlowych, drugi — stosowany po wojnie — to specjalny Wydział Koordynacji przy Izbie Warszawskiej, a trzeci — zastosowany po reorganizacji wewnętrznej w b. r. — polega na tym, że Izba Warszawska we wszystkich swoich wydziałach stała się narzędziem koordynującym pracę poszczególnych Izb regionalnych.

SPOSÓB POWOŁYWANIA IZB

Podstawowym elementem w samorządzie przemysłowo-handlowym są radcowie, którzy wyłaniają ze swego grona władze Izby. Radcowie rekrutują się z wyborów powszechnych, z wyboru przez zrzeszenia, z nominacji i kooptacji.

Po wojnie wyborów powszechnych nie stosowano, a dobierano radców głównie drogą kooptacji. Trudno jednak pogodzić się ze stałym stosowaniem kooptacji, gdyż system ten nosi cechy przy-padkowości, a radcowie z kooptacji nie stanowią rzeczywistej reprezentacji ogółu przedsiębiorstw.

Istnieje zatem konieczność ustalenia takiego sposobu powoływania radców, który by umożliwiał wyłonienie rzeczywistej reprezentacji. Cel ten można by osiągnąć drogą wyborów wewnętrznych w zrzeszeniach, które delegowałyby radców do Izb. W tym wypadku zasada powszechności byłaby zachowana tylko wówczas, gdy dane zrzeszenie obejmowałoby wszystkich przedsiębiorców ze swego terenu. W przeciwnym razie trzeba by ograniczyć się do reprezentacji tylko przedsiębiorców zorganizowanych.

Nowelizacja przepisów o sposobie powoływania radców anulować winna w każdym razie te przepisy, które już samo życie anulowało.

NA DRODZE DO FORM SOCJALISTYCZNYCH

Socjalistyczne formy gospodarki rozwijają się u nas stopniowo i bez wstrząsów. W dążności do przebudowy ustroju przedsiębiorstwa prywatne ulegają wpływom zasad gospodarki socjalistycznej i zmieniają styl zasad gospodarczych. Samorząd gospodarczy wunien spełniać rolę transmisji, przenoszącej nowy styl pracy do przedsiębiorczości prywatnej i ułatwiającej dostosowanie się jej do chwili obecnej.

Właściwa forma organizacyjna i realna podstawa prawna umożliwiają spełnienie tej roli, a rozgraniczenie funkcji samorządu i zrzeszeń oraz sprecyzowanie ich wzajemnego stosunku pozwoli wciągnąć do pracy cały aparat samorządowy. Rozstrzygnięcia w tym kierunku wymagają gruntownego przestudiowania samego zagadnienia.

Każda wypowiedź na poruszone w niniejszym artykule tematy, dostarczyć materiału do konkretnych rozwiązań całości problemu.

*). Przedruk z „Gazety Gospodarczej”.

II. Rola i zadania Izb Przemysłowo-Handlowych w dobie obecnej

1) Jedną z cech charakterystycznych działania Izb Przemysłowo-Handlowych jest fakt, iż są one jednocześnie instytucją o charakterze samorządowym i, jak to się mówi, „wydłużonym ramieniem” Ministerstwa Przemysłu i Handlu, względnie innych Ministerstw i władz gospodarczych, w pierwszym rzędzie, zaś — po zakończeniu organizacji naczelnych władz gospodarczych — „wydłużonym ramieniem” Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Cecha ta może stać się wielkim walorem, jeżeli potrafimy dostosować charakter samorządowy izb do obecnych warunków polityczno-gospodarczych.

2) Z tego założenia wychodzi dążenie do uaktywnienia prac samorządu przemysłowo-handlowego, a co musi równocześnie stać się dążeniem do odrzucenia tego balastu w pracy izb, który nie tylko ze strony obserwatorów z zewnątrz, ale i w naszym własnym gronie wywołuje dużo uzasadnionej repliki i zniechęca wielu ludzi do pracy.

Nie oznacza to bynajmniej, że należy dążyć do dyktatury dyrektorów izb. Wręcz przeciwnie. W wielu izbach odczuwamy niedostateczną aktywność czynnika radcowskiego. Być może dlatego, że nie potrafiliśmy dotychczas przyciągnąć do pracy dostatecznie dużej ilości ludzi energicznych i stworzyć im właściwych form działania. Dlatego też należy dążyć do ograniczenia czasu, poświęcanego na pracę liczących ciał deliberyujących, a natomiast oprzeć się przede wszystkim na współpracy nielicznych zespołów, wyposażonych jednakże w prawo formułowania opinii w imieniu organów statutowych izb. Rola natomiast tych wielkich ciał deliberyujących wchodziłaby w grę wówczas, kiedy zachodziłaby potrzeba i kiedy czas na to by pozwalał odwołania się do szerszej opinii. Ponadto ciała te byłyby z natury rzeczy powołane do kontrolowania stanowiska tych właśnie wspomnianych nielicznych zespołów, powoływanych spośród czynników społecznego...

3) Jeśli mianowicie izby mają być „wydłużonym ramieniem” państwowych władz gospodarczych również i w stosunku do zrzeszeń, przede wszystkim przemysłowych, a w naszym przekonaniu i w stosunku do zrzeszeń kupieckich w przyszłości, to niewątpliwie nie wystarczą same tylko formalne uprawnienia pod tym względem, nawet gdyby były znacznie rozszerzone w stosunku do obecnego bardzo skromnego i niewystarczającego zakresu.

Nadzór nad zrzeszeniami oparty być musi na dokładnej i stałe aktualnej znajomości spraw i prac zrzeszeń, znajomości, uzyskiwanej nie tylko w drodze najlepiej nawet prowadzonych inspekcji, ale również w drodze udziału członków zrzeszeń w pracach na terenie izb.

4) Aby móc takie koncepcje wypracowywać i przenosić, należy szczególnie starannie dbać o współpracę z czynnikami państwowymi. Prace zlecone wymagają częstokroć od aparatu izbowego bardzo dużych wysiłków. Tym niemniej właśnie przy ich podejmowaniu i wykonywaniu można dopiero w praktyce zapoznać się z linią polityczno-gospodarczą władz państwowych, a w szczególności Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, w danym etapie.

Dlatego też zdrowa tendencja do usprawnienia, uaktywnienia pracy izb nie może być identyfikowana z tendencją do zburzenia, zbiurokratyzowania tej pracy.

Dotychczasowe doświadczenia w zakresie podejmowania przeprowadzania akcji zleconych pozwalają stwierdzić w każdym razie, że Izby są zdolne do poprawnego przeprowadzania takich akcji. To pozwala postawić tezę, że w tym zakresie powinniśmy zdobyć się również i na inicjatywę, zwłaszcza w kierunku proponowania władzom państwowym przeprowadzania przez izby takich akcji, które mogą być przydatne nie tylko dla przedsiębiorczości prywatnej, ale i dla sektorów uspołecznionych.

5) Każda akcja zlecona jest jakby egzaminem, który aparat samorządu przemysłowo-handlowego i zrzeszeń składa przed „Komisją Egzaminacyjną” — przed państwowymi władzami gospodarczymi. Musimy pamiętać, że nie żyjemy w okresie, w którym można prosperować pod osłoną praw nabytych. Prawo do istnienia i prosperowania zdobywa się co dzień na nowo i poprzez wykazywanie swojej rzeczywistej konkretnej użyteczności społecznej. Odnosi się to do całej przedsiębiorczości prywatnej, a również i do jej placówek organizacyjnych, jakimi są izby i zrzeszenia.

6) Postawienie sprawy w poprzednich uwagach wskazuje na to, że działalność Izb Przemysłowo-Handlowych jest zupełnie daleka od roli adwokata interweniującego w interesach swojego

klienta. Należy specjalnie podkreślić ten fakt dla przełamania złych nałogów, pokutujących jeszcze tu i ówdzie wśród niektórych przedsiębiorców.

Nie znaczy to oczywiście, aby praca izb poruszała się w sferze abstrakcji oderwanej od codziennych trosk i wydarzeń.

Należy jednak wyraźnie określić kryteria, na podstawie których izba nie tylko może, ale wręcz powinna podjąć interwencję w poszczególnych konkretnych przypadkach.

Kryteria te są dwa:

pierwsze — to obiektywna słuszność sprawy,

drugie — to waga sprawy, przekraczająca własny interes bezpośredni z nią związanego przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw, jeśli zaś chodzi o Izbę Warszawską, jako koordynującą, to należy do tego dodać jeszcze trzecie kryterium mianowicie, aby sprawa znaczeniem swoim wykraczała poza zakres zagadnień lokalnych.

7) Z przytoczonych tu kryteriów wynika jednakże i pewne wskazanie natury negatywnej, mianowicie niedopuszczalność interwencji przed dokładnym sprawdzeniem rzeczywistego stanu rzeczy i przekonaniem się o słuszności sprawy. Musimy stałe pamiętać o tym, że jedna lekkomyślna lub niesłusznie podjęta interwencja może spowodować, że następne przemysłowe i obiektywne uzasadnione interwencje spotkają się z nieufnością i pozostałą bezskuteczne ze szkodą nie tylko dla zainteresowanych, ale i dla interesu społeczno-gospodarczego.

8) Nie można też stosować metody, że kontakt z władzami państwowymi, samorządowymi czy partiami politycznymi powstaje dopiero wówczas, kiedy zachodzi potrzeba najsluszniejszej choćby interwencji. Można nawet powiedzieć, że jednym z warunków skuteczności takich interwencji jest, oprócz już wymienionych, utrzymywanie przez izby stałego i bezpośredniego kontaktu z Urzędami Wojewódzkimi i Radami Narodowymi. Uaktywnienie członków Rad Narodowych związanych z izbami i zrzeszeniami może być tutaj bardzo pomocne.

Niezależnie jednak od tego Izby Przemysłowo-Handlowe muszą dbać o to, aby zarówno Urzędy Wojewódzkie jak Prezydja Rad Narodowych były stałe informowane o pracach izby i dbać również o to, aby w tych przypadkach, kiedy pomoc izb może być dla Urzędów Wojewódzkich, czy Rad Narodowych przydatna, pomoc tę chętnie i w porę zaoferować.

9) Aparat państwowy i samorządowy nie jest budowany obecnie na zasadzie doktryny o ponad klasowym i ponad partyjnym charakterze Państwa i samorządu. Aparat państwowy i samorządowy jest wyraźnie upolityczniony i fakt ten wynika z marksistowskiego ujęcia Państwa, jako organizacji klasy rządzącej.

Jasną jest z tem rzeczą, że kontakt z Urzędami Wojewódzkimi i Radami Narodowymi jest jednocześnie pośrednio kontaktem z czynnikami politycznymi. Ale musimy dbać również co najmniej w takim samym stopniu o bezpośrednie kontakty z partiami politycznymi, w szczególności zaś z Wojewódzkimi Komitetami P.Z.P.R.

10) Mówiąc o metodach działania Izb Przemysłowo-Handlowych pragnę wreszcie podkreślić, że najsluszniejszą zasadą działania wtedy tylko jest właśnie zasada, a nie szczęśliwym zbiegiem okoliczności, jeżeli jest praktykowana w sposób stały i systematyczny, jeśli powstaje na skutek tego pewien określony i niezmienny styl działania.

I musimy dążyć do wyrobienia prawidłowego, poprawnego stylu działania w naszej praktyce na codzień.

11) Przemysł będzie mógł przystąpić realnie do włączenia się w ramy gospodarki planowej, z chwilą, gdy Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego ustali liczbę i wytyczne dla planu 6-cio letniego i dla planu na rok 1950.

Podstawą tych prac musi być dokładne zewidencjonowanie przemysłu prywatnego. Mamy potrzebny do tego aparat w postaci zrzeszeń przemysłowych i ich związków. Naszym jednak zadaniem jest dopilnować, aby prowadzona przez te zrzeszenia i związki ewidencja była aktualizowana, w szczególności zaś, aby zawierała dane nie tylko co do ilości przedsiębiorstw w poszczególnych branżach, ale i możliwie ściśle dane co do ich zdolności produkcyjnej i możliwości przedstawienia się na inną, niż dotychczas, produkcję.

12) Już w części ogólnej była mowa o bliskim kontakcie ze zrzeszeniami przemysłowymi i ich związkami. Ten bliski kontakt pozwoli nam na ocenę nie tylko wyników ich pracy, ale również i na ocenę warunków tej pracy.

Nie chodzi tutaj o wystawienie „świadectw szkolnych” poszczególnym zrzeszeniom, czy ich związkom, ale o skuteczne dopomożenie im w pracy z jednej strony, z drugiej strony zaś o dokonanie w razie potrzeby poprawek w strukturze sieci organizacyjnej przemysłu prywatnego...

13) Od chwili zorganizowania zrzeszeń przemysłowych nastąpiły zmiany w zasięgu przemysłu prywatnego. Pewna część przedsiębiorstw uległa nacjonalizacji, część zlikwidowała się, część wreszcie odeszła do rzemiosła. W tym stanie rzeczy może się okazać, że niektóre branże nie potrafią udźwignąć finansowo specjalnego aparatu organizacyjnego, z drugiej zaś strony aparat ten nie byłby dostatecznie wykorzystany. Z tego względu zachodzi potrzeba komasacji „karłowatych” zrzeszeń przemysłowych w większe jednostki organizacyjne. Rzecz prosta musi się to odbywać przy zachowaniu zasady łączenia przedsiębiorstw w jednostki organizacyjne wedle ich „pokrewieństwa” technicznego i gospodarczego.

14) Analogiczne zagadnienie istnieje również i na płaszczyźnie związków zrzeszeń. Przed niektórymi z nich stoi zagadnienie przekształcenia się na związki ogólnopolskie, gdyż ich regionalne zrzeszenia nie mogą znaleźć dostatecznych podstaw finansowych i organizacyjnych dla swego istnienia.

15) W zakresie prac organizacyjnych należy wymienić jeszcze zakończenie budowy sieci central przemysłu prywatnego. W obecnej chwili uruchamiamy Centralę Prywatnego Przemysłu Spożywczego oraz Centralę Prywatnego Przemysłu Chemicznego.

Jako „służby międzysektorowe” centrale szczególnie powołane są do organizowania współpracy międzysektorowej, przede wszystkim poprzez zawieranie za ich pośrednictwem t. zw. transakcji związanych między przemysłem uspołecznionym a przemysłem prywatnym.

Działalność central przemysłu prywatnego powinna z miesiąca na miesiąc zyskiwać na znaczeniu, a w związku z tym i nasze obowiązki wobec central będą rosnąć. Izby są formalnie właścicielami kapitału zakładowego central i obsadzają władze tych central. Jednakże ten formalny stosunek nie wyczerpuje całości zagadnienia. Centrale przemysłu prywatnego są nie tyle zwykłymi przedsiębiorstwami handlowymi, ile ważnym narzędziem polityczno-gospodarczym.

16) W zakresie handlu mieliśmy i mamy inną sytuację, niż w stosunku do przemysłu prywatnego. Ruchliwy element kupiecki bardzo szybko odtworzył sieć organizacyjną — zbudowaną na podstawie zrzeszeń terytorialnych — z Naczelną Radą Zrzeszeń Kupieckich R. P. na czele. Cała ta sieć organizacyjna oparta jest na zasadzie dobrowolnej przynależności członkowskiej... z wszystkimi zaletami i wadami tego typu organizacji.

Poszczególne zrzeszenia wojewódzkie czy powiatowe nastawione są na obsługę bezpośrednich interesów zrzeszonych kupców, natomiast zainteresowania Naczelnej Rady są bardzo szerokie i w znacznej części pokrywają się z zainteresowaniami Izb Przemysłowo-Handlowych w dziedzinie handlu, aczkolwiek w innym ujęciu.

To odmienne ujęcie tych samych zagadnień przez Izby z jednej strony a Naczelną Radę z drugiej, staje się, zupełnie jasne, gdy przypominamy, że Izby jednoczą w sobie zarówno cały handel prywatny i cały przemysł prywatny i że jednocześnie są organem władz państwowych dla akcji zleconych.

Dlatego też fakt istnienia zrzeszeń kupieckich i Naczelnej Rady bynajmniej nie umniejsza naszych obowiązków w zakresie handlu prywatnego.

17) I podobnie jak i w innych zagadnieniach, tak przy zagadnieniach handlu, nie jesteśmy zwolennikami chodzenia luzem i w rozsypce. Dlatego też musimy sobie postawić jako zadanie na najbliższą przyszłość zrealizowanie ściślejszej współpracy izb ze zrzeszeniami kupieckimi.

Powinno to dać obojgóm korzyści: izbie lepszą znajomość jej własnego terenu i zagadnień istotnych dla handlu na tym terenie, zrzeszeniom kupieckim zaś obiektywną informację co do wytycznych polityki gospodarczej Państwa i pomoc w tych działaniach, w których zrzeszenie, poza obroną interesów zrzeszonych, wypełnia również funkcje o znaczeniu społecznym.

18) Ta współpraca jest tym bardziej potrzebna, że w systemie gospodarki planowej przy współistnieniu handlu uspołecznionego i prywatnego, zagadnienie opracowania sieci handlu prywatnego jest zagadnieniem bardzo istotnym i skomplikowanym, a przy tym zagadnieniem, w którym nie można decydować tylko na podstawie postulatów zainteresowanych kupców.

Opracowanie sieci handlu prywatnego musi być oparte na wielorakich elementach, spośród których wymienić należy tu te elementy, które znamy, względnie powinniśmy znać z bezpośrednio własnego doświadczenia. Są to mianowicie:

- potencjał produkcyjny przemysłu prywatnego,
- zakres działania central przemysłu prywatnego,
- wysokość puli towarowej przemysłu państwowego.

19) I znowu: podobnie jak w zagadnieniach planowania przemysłowego — również przy planowaniu sieci handlu prywatnego wyjść musimy od dokładnej znajomości istniejącego stanu rzeczy, t. zn. musimy przeprowadzić zewidencjonowanie istniejących prywatnych przedsiębiorstw handlowych z uwzględnieniem nie tylko ich ilości i rozmieszczenia, ale również ich zdolności przepustowej i układu branżowego.

20) Trzeba stwierdzić, że w systemie gospodarki planowej rozgraniczenie aparatu dystrybucyjnego wedle branż zyskuje na znaczeniu. Organizacyjnie jest to prostą konsekwencją faktu, że przemysł, zarówno uspołeczniony jak prywatny, zorganizowany jest branżowo. Musimy z tego wyciągnąć właściwe wnioski.

Podjęliśmy już pierwsze próby organizowania na terenie Izby Warszawskiej konferencji branżowych prywatnego przemysłu i handlu z przyłączeniem do takich rozmów zrzeszeń przemysłowych, central przemysłu prywatnego i odpowiednich branżowych organizacji kupieckich.

Akcje te będziemy kontynuowali i rozszerzaliśmy i zachęcamy do analogicznej akcji izby siostrzane.

Konferencje tego typu mogą nie tylko skutecznie przyczyniać się do usuwania ewentualnych nieporozumień między prywatnym przemysłem a handlem, ale mogą stać się jednocześnie polem, na którym wzrosną pożyteczne inicjatywy z jednej i drugiej strony. Najlepszą bowiem metodą porozumienia jest wspólne rozważenie wzajemnych pretensji i postulatów.

Ma to zresztą znaczenie nie tylko w stosunku: przemysł — handel, ale i w stosunku konsument — handel. I niewątpliwym postulatem konsumenta w stosunku do handlu prywatnego jest unowocześnienie metod handlu prywatnego w Polsce.

21) Program działania izb przemysłowo-handlowych jest programem pracy konstruktywnej. Przedstawione zostały przesłanki realizacji tego programu. Pozostaje do dodania, że:

- a) Jesteśmy zwolennikami paritetu radców w sekcjach handlowych i przemysłowych izb właśnie dlatego, że reprezentujemy postawę współpracy między obu działaniami przedsiębiorczości prywatnej, a nie postawę supremacji jednego nad drugim.
- b) Musimy przeprowadzić aktualizację list radców skreślając tych, którzy utracili formalny tytuł do zasiadania w izbach, bądź też nie wykazują żadnego zainteresowania pracami izb. Na ich miejscach chcemy widzieć przedstawicieli zrzeszeń przemysłowych i kupieckich.
- c) Zasada współpracy dyktuje nam również wniosek, że należy wiązać wspólną problematyką obie sekcje izb. Na płaszczyźnie zagadnień generalnych byłoby to odpowiednikiem wspomnianych już konferencji branżowych prywatnego przemysłu i handlu.

22) Na zakończenie muszę sobie postawić pytanie, czy tak zarysowany program jest możliwy do wykonania. Odpowiadam: tak, pod dwoma warunkami.

Pierwszy warunek — to utrzymanie naszej działalności ściśle w granicach, wyznaczonych interesem społecznym i wskazaniemi naszych władz nadzorczych.

Drugi warunek — to utrzymanie i rozwinięcie zgodnej współpracy wewnątrz całej budowy organizacyjnej przedsiębiorczości prywatnej: współpracy izb i zrzeszeń, prezydiów izb i dyrekcji izb, dyrekcji i aparatu wykonawczego.

Mgr M. SZYSZKOWSKI
dyrektor IPH w Warszawie.

WIĘKSZA ILOŚĆ

Surowego soku wiśniowego

• pierwszorzędnej jakości

sprzeda

ST. GRZYBOWSKI

RAKONIEWICE pow. Wolsztyn woj. poznańskie

ZAGADNIENIA OGÓLNE

Działalność Szwedzko-Polskiej Izby Handlowej

Nie jest moją rzeczą szczegółowe charakteryzowanie dorobku Izby Handlowej Polsko-Szwedzkiej w ciągu jej 20-stoletniego istnienia. Sądzę natomiast, że jest właśnie moją rolą podkreślenie żywotności i zdolności przystosowania do zmiennych warunków, jakie Izba w tym okresie wykazała. Nie wchodząc w poszczególne etapy rozwoju Izby mogę stwierdzić, że początkowa rola Izby różni się bardzo istotnie od roli w okresie ostatnim i od roli w okresie przyszłym.*)

Izba powstała w okresie kiedy stosunki handlowe polsko-szwedzkie były zaledwie zapoczątkowane, kiedy cyfry obrotu były skromne, kiedy rzadkością były wieloletnie zamówienia czy porozumienia, kiedy stopień koncentracji obrotów był niski. W tych warunkach centralną rolą w owym pierwszym okresie była funkcja miejsca spotkania licznych szwedzkich eksporterów lub importerów z licznymi polskimi eksporterami i importerami, przy częstej zmienności, choćby pod wpływem wahań koniunkturalnych, w składzie zarówno samego obrotu, jak i firm w nim uczestniczących.

Obraz w ostatnim okresie przedstawia się całkowicie odmiennie. Obroty cyfrowo poważnie wzrosły i wielu jest optymistów, do których i ja należę, którzy sądzą, że wciąż jeszcze nie zostało wypowiedziane ostatnie słowo w zakresie rozwoju stosunków polsko-szwedzkich, a jednocześnie stosunki te zyskały na ciągłości zarówno w sensie wyraźnego ujawnienia głównych, trwałych pozycji towarowych, jak i w sensie skoncentrowania bardzo poważnej części obrotów w rękach wielkich przedsiębiorstw, zarówno po stronie szwedzkiej, jak polskiej.

Prosta rola miejsca spotkania nie zapewniłaby dziś Izbie racji bytu, z chwilą, kiedy poważniejsi partnerzy wymiany już się znają, już są ze sobą w kontakcie, już mają za sobą doświadczenie współpracy handlowej, niejednokrotnie są ze sobą związani parolentnymi zamówieniami.

Jeśli w tych zmienionych warunkach Izba nadal posiada rację bytu, to właśnie dlatego, że z dużą żywotnością potrafiła przystosować się do zmieniających się warunków i żądań, podejmując pracę nowego typu, jak np. akcje informacyjne, o ilez bardziej potrzebne, jak np. akcja informacyjna obejmująca zarówno ogólniejsze informacje o gospodarce polskiej, jak i o poszczególnych posunięciach polskiej polityki handlowej. Akcja o ilez bardziej potrzebna dzisiaj w okresie szybkich przemian gospodarki światowej i różnic ustrojowych pomiędzy obydwojma partnerami.

Proces szybkiej odbudowy Polski, włączenie w nową całość gospodarki ziem odzyskanych, uwieńczone sukcesem, realizacja pierwszych 2 lat planu 3-letniego, śmiałe perspektywy nakreślone przez plan 6-letni, stwarzają równocześnie nowe możliwości obrotów polsko-szwedzkich i nowe zadania dla działalności Izby. Jest jeszcze jeden czynnik, który niewątpliwie w przyszłości musi odegrać rolę. W miarę oddalania się wojennej przeszłości rynek światowy musi prędzej czy później, szybciej czy wolniej odbiegać od charakteru „seller's market” stając się „buyer's market”. Dotychczasowa żywotność Izby pozwala mieniąc z całym zaufaniem, że z tego faktu kierownictwo Izby wyciągnie w porę dostatecznie szerokie wnioski praktyczne.

Popełniłbym błąd, gdybym nie wspomniał z głębokim uznaniem o jeszcze jednym etapie, świadczącym o żywotności Izby. Mam

na myśli współdziałanie Izby i jej kierownictwa w akcji pomocy polskim ofiarom wojny. W warunkach wojennych, w warunkach zawieszenia obrotów handlowych pomiędzy Polską a Szwecją, ludzie kierujący Izbą znaleźli i teraz formę dla wykazania swej dobrej woli wobec kraju, z którym jak widać, związały ich nie tylko stosunki handlowe, ale i sympatie, stwarzając w dziejach Izby etap, jakim niewiele organizacji powołanych dla zadań czysto gospodarczych, może się na świecie poszczycić.

MINISTER CZ. ROBROWSKI

— Poseł R. P. w Sztokholmie

* * *

Ne słusznym stanowisku stanęły sfery gospodarcze Szwecji, jak i władze polskie, aby zaraz po wojnie wznowić działalność niestandardnej izby handlowej, której powstanie datuje się od roku 1928. Za interesowanie sprawą dalszego utrzymania działalności Szwedzko-Polskiej Izby Handlowej charakteryzuje najlepiej wzrost członków Izby. W początkach roku 1947 ilość członków wynosiła 62, obecnie zaś 237.

Samą wymianą między Szwecją a Polską również wzrasta z każdym rokiem. Wartość importu w roku 1946 wynosiła 124,046 mil. koron szwedzkich**, w roku 1947 — 173, 434 miliona koron szwedzkich, zaś w roku 1948 — 204,807 mil. koron szwedzkich (cyfra preliminarna). Eksport wzrósł od 82,324 mil. koron szwedzkich w roku 1946 do 98,915 mil. kor. szw. w roku 1947 i do 143,436 mil. koron szw w roku 1948 (cyfra preliminarna).

Dzięki temu, że eksport nie rozwijał się w tym samym tempie co import, otrzymywała Szwecja w roku 1948 nadwyżkę importową w stosunku do Polski o 120,871 mil. koron szw., która jest około 3 razy większa niż w roku 1946.

Poniżej podajemy zestawienie najważniejszych grup towarowych w imporcie i eksporcie w ciągu ostatnich 3-ech lat:**

WYWOZ Z POLSKI DO SZWECJI (W TYS. KORON SZW.).

	1946	1947	1948
Zwierzęta żywe i prod. zwierzęce	26	289	584
produkty roślinne	112	450	7.715
produkty przem. żywnościowego itp.	413	917	319
minerały i produkty kopalniane	104.472	136.104	211.365
produkty chemiczne, farby itp.	4.021	3.845	6.458
materiały włókienn. i wyroby z nich	6.289	14.879	11.169
wyroby kamiennie, gliniane, szklane itp.	49	898	1.035
metale nieszlachetne i wyroby z nich	221	14.642	23.450
maszyny, aparaty itp.	82	993	1.633

PRZYWOZ DO POLSKI ZE SZWECJI (W TYS. KOR. SZW.).

	1946	1947	1948
zwierzęta żywe i prod. zwierzęce	19.325	22.114	11.095
produkty roślinne	1.104	1.381	186
łuszczyce, oleje i wosk	7	96	1.074
minerały i produkty kopalniane	18.615	21.674	27.901
produkty chemiczne, farby itp.	7.407	3.097	4.599
towary drzewne i korek oraz wyroby z nich	3.228	2.269	121
masa papierowa, tektura i papier	8.263	11.061	25.607
materiały włókiennicze i wyroby z nich	1.502	3.288	4.351
wyroby kamiennie, gliniane, szklane itp.	328	581	746
metale nieszlachetne i wyroby z nich	6.104	14.196	20.721
maszyny, aparaty itp.	10.581	15.669	37.525
środki transportowe	2.848	144	546
instrumenty, wagi itp.	1.921	2.899	8.353

Z powyższego zestawienia wynika, że z każdym rokiem wzrasta obrót handlowy i zacieśnia się współpraca na polu gospodarczym między Szwecją a naszym krajem. W szwedzkich kołach kupieckich panuje zadowolenie z powodu umorowania zapłat między obydwojma krajami, które w coraz większym stopniu dokonywane są przez szwedzkie banki handlowe. Handel między obydwojma krajami obecnie odbywa się coraz składniej.

Należałoby jeszcze zaznaczyć, że Szwedzko-Polska Izba Handlowa w Sztokholmie jest w ścisłym kontakcie z Izbą Przemysłowo-Handlową w W-wie, która jest zarazem jej reprezentantką na Polskę.

*) Przedruk z broszury na 20-lecie Polsko-Szwedzkiej Izby Handlowej.

Straty wojenne Europy Środkowo-wschodniej w czasie drugiej wojny światowej.

KRAJE	Straty w mil. ludności cywilnej i wojskowej	% strat ludności w stos. do ludn. w 1946 r.	Zniszczenie w mil. dol. USA	Wartość strat na głowę ludn. w dol. USA	% strat w stos. do dochodu narod. w l. 1925 — 34
Polska	4.8	20.08	20.000	840	358
Bulgaria	0.015	0.21	420	59	33
Czechosłowacja	0.25	2.08	4.202	350	115
Jugosławia	1.7	11.72	10.497	724	374
Rumunia	0.6	4.0	683	46	29
Węgry	0.385	4.14	4.333	466	194
Albania	brak danych	brak danych	512	457	250

Zródło: Les Archives Internationales. Section C. Février 1949

PRZEMYSŁ I ZRZESZENIA PRZEMYSŁOWE

Rozdział tkanin na II kwartał 1949 r.

Dnia 10 maja br. odbyło się w Warszawie posiedzenie Głównej Komisji Rozdzielczej, Ogólnopolskiego Zrzeszenia Pryw. Przemysłu Konfekcyjnego, na którym ustalono wytyczne, jakimi powinny kierować się Komisje Rozdzielcze przy rozdziale surowców na II kwartał br.

Jeżeli chodzi o rozdział surowców w I kwartale, to należy zwrócić uwagę na trudności, z jakimi spotkała się Centrala PPK.

W rezultacie — mimo ogromu pracy włożonego przez Komisję Rozdzielczą i OZPPK, przy ustalaniu rozdzielnika — w praktyce musiano wiele zmieniać na skutek otrzymania innych tkanin. Wszystkich jednak przesunąć dokonano w ramach przewidzianego planu.

Obok podajemy tabelę, rozdziału tkanin na II kwartał.

Podział na rodzaje i asortymenty przeprowadzą Oddziałowe Komisje Rozdzielcze. Podstawą rozdziału będzie zdolność produkcyjna danego zakładu, oparta na jego parku maszynowym, a przydziały będą dokonywane w ramach specjalności i zgodnie z rejestrem zakładu. Jeżeli chodzi o poszczególne surowce, to otrzymano mało dzianiny, a nie otrzymano wcale juty. Przedsiębiorstwa produkujące z tej ostatniej dostaną przydział innej tkaniny.

Poza tym w punktach omówionych przez Główną Komisję Rozdzielczą, poruszono sprawę rozdziału ścieńki oraz ustalono punkt upoważniający Miejskowe Komisje Rozdzielcze — w ramach planu i po porozumieniu z CPPK — do dokonywania pewnych przesunąć.

Upaństwowienie zakładów poligraficznych

Ustawa z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej przewidziała, że kryteria dla określenia, które przedsiębiorstwa przemysłu poligraficznego i drukarnie ma ustalić rozporządzenie Rady Ministrów. Rozporządzenie takie zostało ostatnio ogłoszone w Nr 26 Dziennika Ustaw pod poz. 193

Stosownie do postanowień tego rozporządzenia na własność Państwa przechodzą następujące zakłady poligraficzne i drukarnie: zakłady graficzne, drukarnie oraz litografie, posiadające maszyny rotacyjną, albo maszynę do składania (linotyp, monotyp, intertyp), albo maszynę drukarską płaską o formacie 61 cm długości i 86 cm szerokości, albo wreszcie przedsiębiorstwa, które posiadają więcej niż dwie maszyny płaskie o mniejszym formacie. Ponadto na własność Państwa przechodzą przedsiębiorstwa offsetowe (za wyjątkiem jedynie rotaprintów), wkłesłodrukowe, cynkografie, odlewnie czcionek oraz odlewnie walców drukarskich.

Rozporządzenie wyraźnie przewiduje, że maszyn drukarskich dociskowych (pedałowych) również z samonakładaczami nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu wielkości przedsiębiorstwa pod kątem widzenia przejęcia tego przedsiębiorstwa przez Państwo.

(Gr).

Rozdział tkanin na II kwartał 1949 r.

Oddział	wełna w mtr. bawełna w jedwab w len w		bież. mtr. bież. mtr. bież. mtr. bież.	
	Katowice	1250	25.660	2.360
Poznań	10.120	55.620	5.050	8.670
Wrocław	5.280	2.700	—	675
Łódź	13.590	57.775	5.250	9.010
Częstochowa	798	15.510	1.450	2.333
Warszawa	4.600	45.233	4.120	7.045
razem	35.638	202.528	18.230	31.763
10% rezerwy dla Oddz. Kraków i Bydgoszczy	3.959	24.878	2.817	4.321
na dodatki do tkanin wełn.	—	21.383	7.128	7.128
	39.597	248.789	28.175	43.212

Koncesjonowanie zakładów utylizacyjnych

Z dniem 4 kwietnia br. weszła w życie ustawa z dnia 1 marca 1949 r. o zakładach utylizacyjnych (Dz. U. poz. 113), wprowadzająca dla tych zakładów obowiązek posiadania koncesji ze strony Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Od obowiązku uzyskania koncesji zwolnione są przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa prowadzone przez związki samorządu terytorialnego w ramach sieci, którą ustali właściwy Minister. Zakładami utylizacyjnymi w rozumieniu ustawy są wszelkie zakłady przerabiające zwłoki zwierząt i ich części, tusze zwierzęce i uboczne produkty uboju nie nadające się do właściwego użytku, oraz wszelkiego rodzaju odpadki pochodzenia zwierzęcego — na produkty użytkowe wolne od roznadników chorób zaraźliwych, nie przeznaczone do spożycia przez ludzi.

Właściwy Minister wykonywa kontrolę i nadzór nad wszystkimi zakładami utylizacyjnymi zarówno w zakresie techniczno-organizacyjnym, jak i w zakresie produkcji oraz rozporządzania produktami. Poszczególne czynności z zakresu regulowania i kontroli może on zlecić osobom prawnym prawa publicznego lub prywatnego, czynnym w gospodarce utylizacyjnej. W drodze rozporządzenia zostaną ustalone: tryb i warunki udzielania koncesji, sposób wykonywania nadzoru i kontroli oraz zasady wyboru miejsca, budowy i urządzeń zakładów utylizacyjnych.

Wobec powyższych postanowień ustawy uległy zmianie przepisy art. 8 i 16 prawa przemysłowego z 7.6. 1927 r. w odniesieniu do przemysłu oprawczego (rakarskiego) o ile obejmują one przeróbkę zwłok zwierzęcych oraz w odniesieniu do zakładów przeróbki zwłok zwierzęcych (oprawiska, rakarnie),

ST. W.

CENY I MARŻE

Zatwierdzenie wzorów kalkulacji dla konfekcji produkowanej przez prywatny przemysł konfekcyjny

Ministerstwo Handlu Wewnętrznego — Biuro Cen (znak: O-IV-D-125/11) zatwierdza wzór kalkulacji dla konfekcji produkowanej przez prywatny przemysł konfekcyjny jak niżej:
Artykuł (opis i symbol firmy)

1. Surowiec		
(cena za 1 m. p/g faktury C.P.P.K. oraz nr cennika Centrali Tekstylnej)		zł.....
2. Dodatki		
plótno	zł.....	—
podszewka	zł.....	—
taśma	zł.....	—
nici	zł.....	—
guziki	zł.....	zł.....
3. Robocizna i koszty wytwarzania (bez zysku i podatku obrotowego)		
3a	Razem	zł.....
4. Zysk 10% (od poz. 3a)		zł.....
5. Podatek obrotowy 3,5%		zł.....
6. Narzut na C.P.P.K. 3%		zł.....
	Cena sprzedażna	zł.....

Ceną hurtową jest cena sprzedażna zwiększona o 8%.

Cenę detaliczną otrzymuje się dodając do ceny hurtowej marżę detalisty w wysokości 27% (Monitor Polski z dnia 19.II.49 r., Część „B” nr. B-12).

Ad. pkt. 1 Wartość surowca należy podać wg. faktury (CPPK).

Normy zużycia materiału i dodatków na dany asortyment towarowy analogiczne jak w przemyśle państwowym.

Ad. pkt. 2 Należy podać jakie dodatki zużywa się do produkcji, ich ilość oraz ceny wg. faktury.

Ad. pkt. 3 Odnosnie robocizny należy rozumieć robocizną własną (wg. list płac obowiązujących na podstawie umowy zbiorowej).

Jako koszty wytwarzania rozumie się koszty warsztatowe, handlowe, administracyjne, amortyzację maszyn oraz świadczenia socjalne i inne koszty związane z procesem wytwarzania oprócz zysku i podatku obrotowego.

Wysokość pozycji nr 3 ustalana jest przez Biuro Cen, w załącznikach do niniejszej kalkulacji.

Dla materiałów, których cena nabycia w CPP Konfekcyjnego wynosi ponad zł 2.200.— za 1 m. — podstawowa wysokość poz. nr 3 zwiększona być może o 10%.

Arkusze kalkulacyjne kontrolują terytorialne Oddziały Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego i odpowiadają za właściwe i zgodne z obowiązującymi przepisami wypełnienie od dnia 1.VI.49 r.

Kalkulacja powyższa nie dotyczy transakcji wiązanych, ani nakładczych.

**ZALĄCZNIK NR 1 DO ZARZĄDZENIA BIURA CEN
NP 13 L. DZ. C-IV-D-125/11 Z DNIA 23 MAJA 1949 R.**

L.P.	Artykuł	Ceny zatwierdzone przez Biuro Cen
I. Konfekcja lekka i średnia		
1.	koszula sportowa	zł 196,—
2.	pyjama	„ 460,—
3.	kalesony krótkie	„ 130,—
4.	spodnenki gimnastyczne	„ 60,—
5.	bombajka	„ 400,—
6.	kanadyjka	„ 600,—
7.	kombinezon	„ 440,—
8.	ubranie robocze	„ 390,—
9.	plaszcz męski podgumowany	„ 425,—
10.	fartuch gospodarki	„ 200,—
11.	fartuch dziewczęcy zwykły	„ 110,—
12.	koszulka niemowlęca bez haftu	„ 70,—
13.	koszulka niemowlęca z haftem	„ 95,—
14.	prześcieradło	„ 19,—
15.	koperta na koldrę	„ 200,—
16.	potniki pojedyn. 1 tuzin	„ 160,—

17. potniki podwójne 1 tuzin	„ 240,—
II. Konfekcja ciężka	
1. ubranie dwuczęściowe jednorzędowe	zł 1.600,—
2. ubranie dwuczęściowe dwurzędowe	„ 1.700,—
3. ubranie dla starszych chłopców	„ 1.300,—
4. ubranie dla chłopców	„ 1.150,—
5. płaszcz męski reglan	„ 1.850,—
6. płaszcz damski prosty	„ 1.550,—
7. spodnie biodrowe	„ 445,—
8. bryczesy	„ 550,—
9. suknia damska dwuczęściowa	„ 878,—
III. Konfekcja dziana	
1. komplet halcezkowy	zł 300,—
2. halka jedwabna	„ 240,—

**CENY C.N.P.O. NA KONFEKCYJNE ROBOTY
NAKLĄDCZE O.Z.P.P.K.**

Data zatwierdzenia	Treść i opis	Cena	
		31.12.48	1.5.49
Płaszcz e.			
27.11.48.	Płaszcz dwurzędowy męski wz. wł. RBN Poznań	1.500	
16.12.48.	Płaszcz kolejowy wz. 5a	843	
	Płaszcz sukienkowy wz. 32	748	
	Płaszcz sukienkowy wz. 32 z wypustkami na kołnierzu i rękawach	771	
	Płaszcz męski 2-rzęd. służb. z patkami i wypustką na naramiennikach, kołnierzu i rękawach (Oddz. w Poznaniu)		1.200
11. 1.49.	Płaszcz męski 2-rzęd. służb. z patkami i wypustką na rękawach i kołnierzu (Oddz. w Poznaniu)		1.185
	Płaszcz męski 2-rzęd. służb. z patkami i wypustką na kołnierzu (Oddz. w Poznaniu)		1.170
	Płaszcz jesienny męski wzór własny Poznania	1.300	
5. 1.49.	Płaszcz chłopięcy wz. lab. 143	843	
1. 2.49.	Płaszcz dziewcz. jesienny na watolinie wz. lab. 135	850	
	Płaszcz męski reglan wz. lab. 84	1.400	
9. 2.49.	Płaszcz służbowy wz. lab. 5a bez wypustek — Kraków	810	
1. 3.49.	Płaszcz męski wz. lab. 103 (na watolinie)	1.185	
	Płaszcz męski wz. lab. 103 (bez watoliny)	1.080	
	Płaszcz służb. wz. lab. 96.	843	
	Płaszcz dziewczęcy bez watoliny wz. lab. 135	791	
10. 3.49.	Płaszcz ofic. wz. lab. 32	910	
17. 3.49.	Płaszcz damski reglan wz. wł. Nr 1 Poznań	1.400	
	Płaszcz damski kloszowy wz. wł. Nr 2 Poznań	1.300	
	Płaszcz damski wz. lab. 267	1.260	
	Płaszcz damski jesienny wz. lab. 189	1.232	
28. 4.49.	Płaszcz chłopięcy na watolinie wz. wł. Krakowa	1.050	
Mundury.			
27.11.48.	Mundur (kompl.) dla państw. Banku Roln. RBN Poznań	800	
	Ubranie 2-rzęd. wz. wł. RBN Poznań dla woźnych Banku Rolnego	1.215	

Data zatwierdzenia	Treść i opis	Cena		Data zatwierdzenia	Treść i opis	Cena	
		31.12.48	1.5.49			31.12.48	1.5.49
16.12.48.	Kompl. ubrań kolej. sukiennych	849			Komplet ubrania męsk. wz. lab. 73		630
	Kompl. ubrania sukiennego: mundur wz. 38, spodnie wz. 45	849		23. 4.49.	Ubrania męskie wz. 183 Łódź		1.500
4.12.48.	Ubranie męskie 2-część. sukienne wz. lab. 117 z wypustkami	1.275			Komplet sukieny wz. 162		920
1. 3.49.	Mundurek szkolny chłop. wz. lab. 149 (komplet)		765		Odzież sportowa.		
	Koszule.			24. 1.49.	Kurtka watowana dla Przem. Energ. we Wrocławiu		320
16.12.48.	Koszula sport. wz. 2i 17	161	180	10. 3.49.	Wiatrówka męska wz. lab. 111		320
	Koszula wz. 2 i 17 z tkaniny podszewkowej	177	186	28. 4.49.	Bombajki z panamy wz. lab. Nr. 159		378
4.12.48.	Koszula nocna damska wz. lab. 123	245			Bluzki damskie.		
	Koszula drel. wz. lab. 2	186		4.12.48.	Bluzka damska wz. 1—372, 371, 374	560	
23.12.48.	Koszula męska szpit. 100+15	115			Bluzka damska wz. 2—370, 371, 216, 217	488	
1. 2.49.	Koszula damska wz. lab. 8		85	1. 3.49.	Bluzka damska wz. lab. 25		200
9. 2.49.	Koszula nocna kołnierz szalowy (chłop.) wz. wł. Kraków		120		Bluzka damska wz. lab. 146		135
	Koszule nocne kołnierz wykładany (chłop.) wz. wł. Kraków		130		Bluzka damska wz. wł. 12 Od. W-wa		175
1. 3.49.	Koszule nocne męskie kołn. szalowy wz. wł. Oddz. Kraków		140		Bluzka damska wz. wł. 18 Od. W-wa		158
	Koszula nocna męska kołn. wykładany wz. wł. Oddz. Kraków		150	17. 3.49.	Bluzka damska z piki wz. lab. Nr. 216		280
	Koszula damska wiejska bez rozcięcia wz. lab. 8		80		Bluzka damska z piki wz. lab. Nr. 217		240
	Koszula damska wiejska z rozcięciem wz. L. 8		90	29. 3.49.	Bluzka damska z piki wz. wł. Nr. 13 Oddz. Warszawa		220
10. 3.49.	Koszula popelinowa wz. lab. 2 i 17		190		Bluzka damska z jedwabiu wz. wł. Nr. 13 Oddz. Warszawa		225
	Koszula z podszewki B. 224 i B. 102 wz. lab. 2 i 17		186	28. 4.49.	Bluzka nylonowa wz. lab. 373		504
	Koszule popelinowe „Polo“ wz. lab. 126		180		Bluzka nylonowa wz. lab. 370		490
29. 3.49.	Koszule sport. krót. rękaw wzór lab. 176 Oddz. Kraków		170		Bluzka nylonowa wz. lab. 374		720
	Koszule chłopięce wzór lab. 44		174		Fartuchy.		
	Spodnie.			26. 1.49.	Fartuch stolarski podgumowany wz. wł. Nr. 5 CNPO Oddz. W-wa rozm. 1 robocizna wraz z gumowaniem		215
27.11.48.	Spodnie bryczesy gabardinowe wz. wł. RBN Poznań	413	480		Fartuch stolarski podgumowany wz. wł. Nr. 5 CNPO Oddz. W-wa rozm. 2 robocizna wraz z gumowaniem		278
16.12.48.	Spodnie biodrowe wz. 132	345			Fartuch gospodarczy wz. lab. 40 robocizna wraz z gumowaniem		196
4.12.48.	Spodnie golfy wz. lab. 121	300		17. 3.49.	Fartuch lekarski wz. lab. 46		210
1. 2.49.	Spodniczki gimnast. wz. lab. 68		55		Fartuch lekarski wz. lab. 47		220
17. 3.49.	Spodnie rob. drel. wz. lab. 73		230		Fartuch ochronny z naszytą łatą		50
29. 3.49.	Spodnie kwasoodporne wym. 50—58 wz. Nr. 6 Oddz. Kraków		200	29. 3.49.	Fartuch stolarski wz. wł. Oddz. Łódź		84
28. 4.49.	Spodnie rob. wz. lab. 6		170	23. 4.49.	Fartuch kwasoodporny stolarski wz. własny Kraków		84
	Ubrania ochronne.				Peleryny.		
27.11.48.	Ubrania ochronne wz. 93	238	260	16.12.48.	Peleryny przeciwdeszczowe wz. wł. (podgumowane) (samo szycie)	320	280
16.12.48.	Ubrania ochronne wz. (kombinezon)	375	400		Kalesony.		
	Ubrania kwasoodporne wz. 6	382	403	16.12.48.	Kalesony letnie flan. wz. 7	101	
	Ubrania ochronne wz. 126	375	403	1. 2.49.	Kalesony letnie wz. lab. 7		101
24. 1.49.	Kurtki ochronne z kapturem dla f-my Solway Kraków		496	1. 3.49.	Kalesony letnie męskie wz. lab. 7		133
1. 3.49.	Ubrania ochronne 2-częściowe wz. lab. 6		360		Kalesony krótkie męsk. wz. lab. 11		126
29. 3.49.	Płaszcz kwasoodporny wz. lab. 59		340	17. 3.49.	Kalesony długie wz. lab. 12 (bez tasienki)		130
	Ubrania robocze.				Piżamy.		
16.12.48.	Ubranie robocze wz. 6	345		1. 2.49.	Piżama dziecięca wz. lab. 141		231
	Ubrania robocze wz. 106	345			Piżama damska wz. lab. 122		290
29. 3.49.	Ubrania rob. brezentowe impregnow. o normaln. procentówce wz. lab. Nr. 6 Oddz. Kraków		464	1. 3.49.	Piżama flanel. wz. lab. 4 (męska, damska, chłop. od 14—18)		394
	Bluza robocza z drel. wz. lab. Nr. 6		190		Piżama damska wz. lab. 141		231
	Komplet drel. wz. 45		760	28. 4.49.	Piżama damska jedw. wz. lab. 128		393
	Komplety ubrań.				Piżama kreton. bawełn. wz. 128		360
23.12.48.	Komplet drel. dla MBP wz. 74 462+15	581			Komplety plażowe.		
26. 1.49.	Ubranie harc. wz. wł. CNPO Oddz. Warszawa		394	1. 3.49.	Kompl. plaż. 4-część. wz. lab. 181		520
1. 3.49.	Ubranie męskie wz. lab. 133	1.215		17. 3.49.	Kompl. plaż. 3-część. wz. lab. 181a (bez spodnicy)		458
	Ubranka chłop. wz. 134 (spodnie dł.)	759			Kompl. plaż. 3-część. wz. lab. 181b (bez sukienki plażowej)		220
	Ubranka chłop. wz. lab. 134 (spodnie krótkie)		726		Sukienki dziewczęce.		
				9. 3.49.	Sukienka dziewczęca kretonowa od lat 5—7 wz. lab. 174		187
					Sukienka dziewczęca kretonowa od lat 3—5 wz. lab. 167/12		180

Data zatwierdzenia	Treść i opis	Cena	
		31.12.48	1.5.49
29. 3.49.	Komplet dziewczęcy 2-część, wz. lab. Nr. 198 89		360
	Komplet bielizny damskiej		
10. 3.49.	Komplet bielizny damskiej wz. lab. 139		230
	Czapki.		
27.11.48.	Czapka narciarska z wypustką RBN Poznań	95	
	Czapka rogatywka bez wypustek RBN Poznań	95	
1. 2.49	Czapka rogatywka z wypustkami wz. własny W-wa		143
10. 3.49.	Furażerka wz. lab. 118		45
17. 3.49.	Czapka maciejówka wz. wł. Nr. 10. W-wa z daszkiem okutym i wypustkami		180
29. 3.49.	Furażerka sukienka wz. lab. 118		63
5. 4.49.	Czapka maciejówka wz. wł. Nr. 10 O/Warszawa		110
	Czapka typu angielskiego z wypustkami, daszek z okuciem		240
	Czapka maciejówka drel. Łódź		105
	Czapka szkolna sukienka z wypustką. Łódź		120
	Czapka rogatywka strażacka, daszek z okuciem, Łódź		175
	Biret sędziowski i prokurat. z wypustkami. Wyk. spec. Łódź		190
	Czapka cyklistówka drelchowa.		100
	Czapka typu angielskiego z gabardyny dla MON z wyp. daszek z okuciem		245
28. 4.49.	Czapka rob. drel. wz. lab. 266		110
	Czapka cyklistówka weł. wz. wł. Poznań		102
	Czapka generalska wycena jednoraz.		280
	Czapka ofic. sztabowych wycena jednorazowa		300
	Rękawice.		
17. 2.49.	Rękawice brezent. z jednym palcem wz. wł. 1		24
	Rękawice brezent. z dwoma palcami wz. wł. 2		28
	Rękawice z materiału opakunkowego (juta) z jednym palcem wz. wł. 10.a		33
	Rękawice z materiału opakunkowego (juta) z jednym palcem wz. wł. 10		24
	Rękawice brezent. z jednym palcem wz. wł. 4		26
29. 3.49.	Rękawice z embellagen z podszewką brez. wz. wł. Nr. 10a Oddział Kraków		50
	Rękawice brezent. wzmocnione jednostronną łąką brez. wz. wł. Nr. 1 Oddz. Kraków		30
	Rękawice brez. obustr. wzmocn. łąkami wz. wł. Nr. 4		35
23. 4.49.	Rękawice z juty wz. wł. Krakowa Nr. 10		30
	Różne.		
11. 1.49.	Chustka 80×80 CNPO Oddz. Kraków		12
5. 1.49.	Prześcieradło 140—200		18
17. 3.49.	Poduszki ochronne wymiar 25×35 za wykonanie jednej pary (2 szt. poduszek)		24
29. 3.49.	Toga sędziowska specjalne wykonanie wz. wł. Oddz. Łódź	1.400	
	Toga prokuratorska specjalne wykonanie wz. wł. Nr. 2 Oddz. Łódź	1.400	
23. 4.49.	Pasek do pończoch wz. C.L. 147 Łódź	1.500	
5. 5.49.	Sukienka wełniana wz. CL 249	850	
	Pizama męska jedwabna wz. CL 4	453	
	Uchwyt 1 para	8	

Koszty zakupu i sprzedaży wątroby i serca bydlęcego

Biuro Cen znak: C-IV-A-25-16 zatwierdziło dla „Bacutilu” koszty zakupu i sprzedaży 1 kg. wątroby i serca bydlęcego i cielęcego jak następuje:

1) robocizna wraz z ubezpieczeniem i świadczeniami socjalnymi	zł 2,—
2) koszt zamrażania	„ 4,—
3) czynsz (lokal, światło, woda, opał)	„ 2,—
4) opakowanie	„ 5,—
5) koszty administracyjno-handlowe	5% kosztu zakupu
6) zysk	5% kosztów własnych

Kwas chlebowy

Biuro Cen znak: C-IV-A-24-3 zatwierdziło dnia 20 maja 1949 r. ceny kwasu chlebowego produkowanego przez Spółdzielnię Pracy „Zdrój” w Białymstoku:

Kwas chlebowy but. 0,33 ltr., cena w hurcie 20,—, detalu 26,—
Ceny powyżej ustalone obowiązują na kwas chlebowy produkowany wg. receptury: na 1.000 but. kwasu 0,33 ltr.

(Suchary 20 kg, cukier 20 kg, drożdże 40 kg, chmiel 50 kg).
Na etykietach fabrycznych kwasu chlebowego winna być uwidoczniiona cena słowami: cena detaliczna zł. . . . .

Ceny kwasu chlebowego w skali ogólnokrajowej ustalone zostaną osobno.

Koszty zakupu i sprzedaży szczeciny

Biuro Cen (Znak: C-IV-A-25-12) zatwierdziło dla „Bacutilu” stałe koszty zakupu i sprzedaży na 1 kg szczeciny jak następuje:

1. Prowizje dla przedstawicieli	
a) szczecina letnia	zł 5,—
b) szczecina przejściowa i zimowa	„ 12,—
2. Koszty transportu, magazynowania itp.	
a) szczecina letnia	„ 7,—
b) szczecina przejściowa	„ 8,—
3. Koszty administracyjno-handlowe	5% kosztów zakupu
4. zysk	10% kosztów własnych

W/w koszty obowiązują przy zakupie szczeciny na zlecenie Centrali Odpadków Użytkowych.

Cena kwasu so'nego i wody utlenionej

Biuro Cen zatwierdziło (C-IV-B-46b/11.) nową cenę na kwas solny ch. cz. — na szczeblu hurtu — za 1 kg w hurcie na zł 524,—
Cena oparta na cenniku Biura Sprzedaży Odczynników poz. 120— a 655,— zł w detalu — minus rabat 20% wynosi 524,— zł.

Cena hurtowa dla producentów winna być oparta o poz. 124 Cennika Biura Sprzedaży Odczynników — w balonach o ile producent wyraźnie żąda kwasu ch. czystego.

Odnosnie wody utlenionej 30% Biuro Cen zatwierdziło dnia 23.V.49 r. cenę hurtową za 1 kg zł 161,—

Eserimum salicylicum za gram 1.300,— zł — hurt
„ hydrochlor. „ 1.300.— „ — „

Cennik Cr 10 „Solid a ność”

Drukowany cennik „Solidarności” nr 10 zawiera zmiany wprowadzone po 1.1.49 r. Równocześnie anulowano obowiązujący od 1.IX.48 r. cennik nr 9.

Cennik nr 10 rozбивa się na 2 działy: tablice i ceny. Tablice podają symbole (nomenklaturę), numeracje, grupę towarów, fason, materiał zasadniczy, gatunek materiału, dodatki, wykonanie i modele (konfekcja) materiał wierzchu, gatunek wierzchu, krój, kolor wierzchu i modele (obuwie), materiał, gatunek, krój, kolor i model (galanteria skórzana i nieskórzana), grupa towaru, rodzaj i rozmiar, materiał zasadniczy, wykonanie, model (art. trykotarsko - dziewiarski). Przy wyrobach metalowych i mebli podana jest nazwa spółdzielni - wytwórni.

Tablice zawierają:

Nr 1 artykuły odzieży ciężkiej
„ 2 „ „ lekkiej
„ 3 „ „ bieliźnianej
„ 4 „ „ obuwie
„ 5 „ „ galanterii skórzanej i nieskórzanej
„ 6 „ „ trykotarsko - dziewiarskie

W dziale konfekcji, obuwia i galanterii podano ceny własne, zbytu, hurtowe i detaliczne. W dziale metalowym podano ceny własne, zbytu i hurtowe. Cennik na meble zawiera ceny zbytu loco miejsce produkcji.

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZO-SKARBOWE

Normy średniej dochodowości

Od 1947 roku obowiązuje znany szerokim masom podatników okólnik Ministerstwa Skarbu, określający normy zysku brutto i netto dla celów wymiaru podatku obrotowego i dochodowego. Już zaraz po ukazaniu się tego okólnika okazało się, że jego postanowienia oraz normy w nim podane, często nie wytrzymują próby życia. Sama konstrukcja ogłoszonych norm, brak skoordynowania ustalonych norm zysku brutto, z marżami zysku brutto, ustalonymi przez Biuro Cen, stwarzało na rynku sytuację niesłychanie skomplikowaną. Okólnik — znany w świecie przemysłowym i kupieckim jako okólnik Nr 35 (ogłoszony został w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr 35) dał się niejednemu podatnikowi mocno we znaki.

Z niedociągnięć omawianego okólnika zdawało sobie sprawę również i Ministerstwo Skarbu. Od dawna już padały zapowiedzi, że Ministerstwo Skarbu pracuje nad nowymi normami zyskowności brutto i netto z tym, że te nowe normy będą uwzględniać nową sytuację, jaka się wytworzyła, czy to przez ustalanie przez Biuro Cen nowych, niższych marż zysku, czy to przez znaczny wzrost kosztów handlowych, na przykład wskutek wprowadzenia opłat na F.G.M.

Prace Ministerstwa zapoczątkowane dość dawno, nie zostały jeszcze zakończone. Na pierwszy ogień poszły do opracowania normy dla handlu. W następnej kolejności Ministerstwo opracować ma normy dla rzemiosła i usług, a wreszcie dla przemysłu.

Sfery podatników z wielką niecierpliwością oczekują na nowe normy zysku brutto i netto, wierząc, że to nowe opracowanie Ministerstwa Skarbu usunie wszelkie braki dawnego okólnika.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że przepracowanie zagadnienia norm jest może jednym z najtrudniejszych zagadnień na odcinku postępowania wymiarowego. Uchwycić te wszystkie momenty, które mają wpływ na wysokość zysku brutto i netto, ułożyć odpowiednią tabelę tych norm, w oparciu o właściwą klasyfikację przedsiębiorstw — to zadanie niesłychanie skomplikowane, zwłaszcza, że niezupełnie jeszcze ustabilizowane warunki gospodarstwa nie sprzyjają takiemu schematyzmowi ujęciu.

Dla każdego przedsiębiorstwa handlowego sprawa norm zysku brutto i netto ma niesłychanie doniosłe i praktyczne znaczenie. Dotyczą one nie tylko tych przedsiębiorstw, które w ogóle księgowości nie prowadzą, albo prowadzą tylko księgowość podatkową, ale również wszystkich innych przedsiębiorstw, które niezawsze może będą mogły złożyć okresowy bilans, na podstawie którego deklarować mogą zaliczkę na podatek dochodowy, dla tych przedsiębiorstw zagadnienie zastosowania do nich norm zysku netto stanie się najzupełniej realne.

Co jest najniebezpieczniejsze w zagadnieniu norm? Niewątpliwie to, że w tym wypadku, kiedy ustalenie wysokości zobowiązania podatkowego następuje nie na podstawie wyników księgowości, lecz na podstawie norm zysku netto lub brutto, ztraca się właściwie pojęcie „wymierzania” podatku. Z pojęciem bowiem „wymierzania” łączy się coś bardzo ścisłego, coś precyzyjnego. Wymierzyć — to znaczy wziąć ścisły, dokładny miernik i na jego podstawie ustalić wysokość podatku. Taki miernik może nam dać tylko księgowość. Natomiast gdy podatek ustalany jest nie na podstawie księgowości, lecz przez zastosowanie norm — mamy już właściwie do czynienia nie z „wymierzaniem” podatku, lecz z „szacowaniem”. Nie może być mowy oczywiście o dokładności, o precyzji tam, gdzie następuje szacunek. I tu właśnie leży największe niebezpieczeństwo. Normy zysku brutto i netto są wypracowane na podstawie badań kilku, czy kilkunastu, a może nawet kilkudziesięciu przedsiębiorstw. Badania te jednak nie mogą w żadnym wypadku uchwycić tych czynników najzupełniej subiektywnych, które w dziedzinie wysokości osiągniętych dochodów, czy obrotów odgrywają zawsze olbrzymią rolę. Osobista inwencja kupca, jego uniejętności, jego zapobiegliwość — ma dziś zwłaszcza tak olbrzymi wpływ na wyniki działalności przedsiębiorstwa, że stosowanie szablonowych norm — jest niesłychanie niebezpieczne.

Jeżeli zwracamy tu uwagę na niedoskonałość wymiaru podatku przez zastosowanie norm zysku brutto czy netto — to nie dlatego, abyśmy mieli w zanadrzu jakiś inny, lepszy sposób. Zdajemy sobie sprawę z tego, że w wielu wypadkach zastosowanie norm zysku brutto i netto dla wymiaru podatku są i będą koniecznością.

Ale z drugiej strony encielibyśmy ten wykaz norm zysku brutto i netto widzieć tak skonstruowany, aby nie zmuszał on władz skarbowych niższych instancji do bezdusznego stosowania norm i brania wszystkich podatników pod jedną miarę. Chodzi nam o to, aby wykaz tych norm nie tylko nie odbiegał od przeciętnych wyników poszczególnych przedsiębiorstw, ale aby dawał możliwość władzom skarbowym większego indywidualizowania podatników.

A drugą troską, jaką żywią podatnicy, oczekujący na nowe normy zysku brutto i netto jest ta, aby normy te naprawdę nie były wygórowane. Stawki podatkowe są dostatecznie wysokie. Zabierają one z rąk podatnika taki odsetek dochodu, że to co pozostaje w jego ręku nie jest niczym innym, jak efektywną rentą włożonej przez podatnika pracy. Przy wysokich stawkach podatkowych, każde, nawet najmniejsze przekroczenie właściwej normy zysku brutto i netto przelastoczy podatek dochodowy, czy obrotowy — w podatek majątkowy. A wiemy przecież, że podatek majątkowy — nie można płacić stale, permanentnie. Jeżeli więc dzisiejsi podatnicy mają podatnikami pozostać — trzeba im dać możliwość utrzymania ich warsztatów pracy. (Gr.)

Przyjmowanie wpłat podatkowych czekami

W nr 15 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, ogłoszony został okólnik upoważniający poborców skarbowych do przyjmowania czeków zamiast gotówki. W okólniku tym Ministerstwo powołało się na poprzedni okólnik Ministerstwa w sprawie przyjmowania czeków przez kasy Urzędów Skarbowych zalecając stosowanie tych samych zasad przy przyjmowaniu czeków przez poborców skarbowych.

Wpłaty czekami mogą być dokonywane na pokrycie podatków bezpośrednich i pośrednich, opłat skarbowych i danin pokrewnych, poborcy mają również prawo przyjmować czeki nie potwierdzone, czeki na okaziciela oraz czeki wystawione na określoną osobę; w tym ostatnim wypadku podatnik, wręczając taki czek musi wykazać swoje prawa do czeku nieprzerwanym szeregiem indosów.

Sumę należności uiszczonych w ten sposób poborca uwidacznia w pokwitowaniu. Suma przyjętego czeku nie może być większa od sumy objętej pokwitowaniem. Płatnik ma prawo również wpłacić część należności czekiem, a część gotówką, przy czym poborca może wystawić w tym wypadku jedno pokwitowanie.

Ministerstwo w okólniku przypomniało Urzędom Skarbowym o bezwzględny obowiązek donoszenia prokuraturze Sądu Okręgowego o każdym wypadku przestępstwa przewidzianego w art. 61 prawa czekowego tj. przestępstwa polegającego na wystawieniu czeku bez pokrycia. (Gr.)

Obniżenie podatku w branży mięsnej

Ukazał się okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawie ograniczenia poboru zaliczek na podatek obrotowy, przypadający od podatników branży mięsnej.

Okólnikiem tym Ministerstwo Skarbu ograniczyło pobór zaliczek na podatek obrotowy, przypadający od podatników, będących uczestnikami obrotu towarowego, dokonywanego w ramach ogólnej gospodarki żywności, mięsem, tłuszczem i przetworami oraz produktami po ubojowych, zbywanymi przez tych podatników obok wymienionych wyżej towarów do 20% należności, obliczonej na podstawie dekretu o podatku obrotowym. Ograniczenia to dotyczyły ma obrotów, osiągniętych w czasie od 1 kwietnia do 30 września 1949 roku. Z ograniczenia zaliczek mogą korzystać tylko ci podatnicy, którzy biorą udział w obrocie towarowym powyższymi towarami. Jeżeli podatnicy ci w obrocie biorą udział w takim charakterze, że podatnikowi podlega nie pełny obrót, lecz prowizja — to w tym wypadku ulga nie przysługuje. Poza tym warunkiem zastosowania ulgi jest prowadzenie prawidłowych ksiąg handlowych, uproszczonych lub podatkowych. Odrzucenie dowodu z ksiąg pozbawia podatnika ulgi.

Władze Skarbowe dokonają prawidłowego wymiaru podatku obrotowego bez zastosowania ulgi, a po dokonaniu wymiaru pod-

czasie odpiszą 80% wymierzonego podatku za czas od dnia 1 kwietnia do 30 września 1949 r.

W związku z powyższym okólnikiem Ministerstwo Skarbu zarządziło jednocześnie obniżenie przedpłaty na podatek obrotowy i dochodowy pobieranej na podstawie przepisów rozporządzenia z dnia 6 września 1947 r. Przedpłata ta została mianowicie na czas od 30 kwietnia 1949 r. do 30 września 1949 r. obniżona do 3% wartości zwierzęcia lub mięsa, a dla przedsiębiorstw, pozostających pod zarządem państwowym i dla spółdzielni — do 1,5%.

(Gr.)

Egzekucja drobnych zaległości podatkowych

Ministerstwo Skarbu wydało ostatnio okólnik (D. V. 5900,2/49) w którym zarządziło, aby władze skarbowe nie wystawiały upomnień na sumy dłużne nie przekraczające 100 zł, i te drobne sumy ściągano przy sposobności egzekucji innych zaległości danego podatnika, obejmując je łącznym upomnieniem, ewentualnie łącznym tytułem wykonawczym. Jeżeli podatnik nie posiada innych zaległości — wówczas Ministerstwo zaleca takie drobne zaległości umarzać.

W przypadku powstania drobnych zaległości podatkowych przy wpłacaniu zaliczek, należy postępować analogicznie. W tym jednak wypadku umorzenie powinno nastąpić dopiero po uprawnieniu się ostatecznego wymiaru za dany rok podatkowy.

Ministerstwo Skarbu zarządziło również w omawianym okólniku, aby zaniechać dalszych czynności egzekucyjnych zmierzających do likwidacji drobnych zaległości, a więc zajęcia, zwózki zajętych rzeczy itp. jeżeli czynności te spowodowałyby zbyt duże koszty lub zużycie czasu.

Protest weksli przez pocztę

Według postanowień ogłoszonego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie uprawnień organów pocztowych do dokonywania protestów weksli, urzędy pocztowe uprawnione są do dokonywania protestów z powodu niezapłacenia weksli w danym okręgu doręczeń bez ograniczenia sumy. Agencje pocztowe mają prawo dokonywania protestów do sumy 100.000 zł. W okręgach doręczeń listonoszy wiejskich urzędy i agencje pocztowe sporządzać mogą protesty z powodu niezapłacenia weksli do wysokości sumy, do której inkasa są uprawnieni według ordynacji pocztowej listonosze wiejscy. (Gr.)

Zmniejszenie podatku w postępowaniu odwoławczym

Na podstawie przepisów dekretu o postępowaniu podatkowym władze miarodajne I instancji uprawnione są do zmiany we włas-

nym zakresie działania własnych decyzji wymiarowych na skutek wniesionych odwołań, jeżeli różnica w wysokości podatku, jaka wyniknie z tej zmiany, nie przekroczy wysokości w ustawie określonej.

Ta sama zasada zastosowana została obecnie w odniesieniu do wszelkiego rodzaju danin komunalnych, przy czym ustalone zostało, że władza podatkowa I instancji może sama zmienić swoją własną decyzję wymiarową, jeżeli uzna, że odwołanie zasługuje w całości lub w części na uwzględnienie, a zmniejszenie wymierzonego podatku nie przekroczy kwoty 10.000 zł zaś w m. st. Warszawie i Łodzi — kwoty 30.000 w wypadku, gdyby zmniejszenie wymierzonego podatku miało przekroczyć powyższe granice — akta wymiarowe wraz z odwołaniem muszą być przedstawione do decyzji władzy odwoławczej. (Gr.)

Etykietowanie bibułki papierosowej

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło w okólniku nr VI. 3510,3/49, że nałożony na wytwórców książeczek bibułkowych i gilz obowiązek oznaczenia firmy i siedziby wytwórni ma na celu umożliwienie organom, kontrolującym obrót bibułką papierosową, ustalenie pochodzenia towaru.

O ile zatem wytwórnie książeczek bibułkowych i gilz papierosowych używają do oznaczenia towaru powszechnie znanych nazw firmowych, jak naprz. „Solali”, „Herbowo” itp. umożliwiających organom powołanym do kontroli obrotu bibułką papierosową ustalenie jej pochodzenia — to wówczas dalsze oznaczanie na opakowaniu firmy i siedziby wytwórni jest zbędne. (Gr.)

Wysokość grzywny podatkowej

Prawo karne skarbowe zawiera, jak wiadomo przepis, w myśl którego karze grzywny ulega ten, kto zataja dane, mogące mieć wpływ na ustalenie wysokości zobowiązania podatkowego. Wysokość wymierzonej w tym wypadku grzywny ustalana jest w wielokrotności tej kwoty podatku, o jaką nastąpiło zmniejszenie zobowiązania podatkowego wskutek zatajenia. Grzywna może wynosić od 1 do 10-krotnej kwoty podatku uszczuplonego.

W praktyce powstało zagadnienie, jak należy obliczać tę grzywnę w wypadku odrzucenia przez władze skarbowe ksiąg handlowych, uproszczonych lub podatkowych i podwyższeniu w związku z tym stawek podatku obrotowego, a więc i wysokości podatku o 50%.

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło w okólniku (D. V. 5163,1/49), że grzywny należy obliczać w tym wypadku, biorąc pod uwagę normalne, a nie podwyższone stawki podatku obrotowego. Odrzucenie więc podatnikowi ksiąg i podwyższenie w związku z tym stawki podatku obrotowego, nie powoduje odpowiedniego podwyższenia grzywny wymierzonej na podstawie prawa karnego skarbowego. (Gr.)

W rubryce tej zamieszczamy odpowiedzi na zapytania Czytelników, które należy kierować: Poznań, Mickiewicza 31 (sprawy dotyczące zagadnień skarbowo-podatkowych) lub Warszawa, Flory 3 (inne zagadnienia prawne).

REDAKCJA

Wysokość czynszu za lokal użytkowy

J. SZCZYGIEŁ, T. BARCZYK — Olkusz, mają kłopoty z wysokością komornego. Przed wejściem w życie dekretu o najmie lokali wysokość czynszu wynosiła 3.000 zł. Opłata na F.M.G. wynosi 19.067 zł, jednak zarząd miejski domaga się czynszu w wysokości 26.000 zł miesięcznie. Czy stanowisko Zarządu Miejskiego jest słuszne?

W pierwszym rzędzie należy wyjaśnić, czy umowa najmu wygasła, czy też nie wygasła. Jeżeli trwa nadal umowa najmu, zawarta przed 1 września 1948 roku — to wynajmujący za zezwoleniem władzy czynszowej może podwyższyć czynsz tylko o sumę równą opłacie na F.M.G. Jeżeli umowa została w międzyczasie rozwiąza-

na i zawarta została nowa umowa — to w tym wypadku wysokość czynszu zależy od umowy stron. Przypominamy, że wysokość czynszu za lokale użytkowe nie jest prawem oznaczona. Radzimy przeczytać dwa artykuły ogłoszone w Nr 1 i 3 naszego pisma p. t. „Wysokość czynszu za lokale użytkowe”.

Oi sami czytelnicy zapytują, czy mogą zabezpieczyć na hipotece nieruchomości kosztu remontu, wykładane przy remoncie zajmowanego lokalu. Odpowiadając na to pytanie należy wyjaśnić, że wyłożone koszty mogą być na hipotece zabezpieczone, ale tylko jeżeli właściciel nieruchomości wyrazi na to zgodę. Ponieważ w konkretnym wypadku właściciel jest nieobecny, a z jego ramienia działa tylko admi-

nistrador — należałoby zbadać, czy administrator ma odpowiednie pełnomocnictwo do obciążania hipoteki. Gdyby takie pełnomocnictwo posiadał i wyraził na to zgodę, to nie ma przeszkód do zabezpieczenia sum wyłożonych na hipotece. Bez zgody właściciela żaden wpis hipoteczny w celu zabezpieczenia sum wyłożonych byłby niemożliwy chyba, że zapadłby wyrok sądowy, zasądający od właściciela na rzecz lokatora jakąś sumę. W tym wypadku osoba, na rzecz której została zasądzona suma może zgłosić wniosek o dokonanie wpisu hipotecznego celem zabezpieczenia zasądzonej sumy. (Gr.)

Zwrot remontu

A. G. JAROCIN. Pytanie: Wydział Kwaterunkowy przydzielił mi mieszkanie, które wyremontowałem. Następnie mieszkanie to, przed zajęciem tegoż, Wydział Kwaterunkowy przydzielił komu innemu. Kto mi zwróci koszty remontu?

Ządanie zwrotu kosztów remontu od Wydziału Kwaterunkowego lub osoby, której mieszkanie ostatecznie przydzielono jest nieuzasadnione. Zwrotu remontu mieszkania można żądać od właściciela nieruchomości, o ile było to czynione za jego zgodą, lub jeśli wartość użytkowa mieszkania waroła. (ZKT)

Wysokość czynszu i opłat na F.G.M.

G. J. Pytanie: Czy lokator, który płaci czynsz najmu za lokale handlowo-przemysłowe i mieszkalne według podwyższonych stawek, jest zobowiązany partycypować również w świadczeniach dodatkowych i kosztach naprawy dachu?

W powyższym wypadku lokator nie jest zobowiązany do zwracania wynajmującemu świadczeń dodatkowych i kosztów naprawy dachu.

ST. G. — KOŁO. Pytanie: Czy kierownik agentury państwowej Centrali — pobierający prowizję od obrotu i płacący podatek obrotowy — jest zobowiązany do uiszczania wpłat na FGM od lokali zajmowanych na cele tejże Centrali?

Skoro wymieniona w piśmie Centrala stanowi przedsiębiorstwo państwowe, lokale użytkowe zajmowane na cele tejże Centrali są zwolnione od wpłat na FGM stosownie do § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.9.1948 r. (Dz. U. R. P. nr 49, poz. 374).

ST. C. — BOREK. Pytanie: Czy podstawę opodatkowania przy podatku od nieruchomości stanowi przy lokalach użytkowych czynsz najmu wraz z wpłatą na FGM, czy tylko sam czynsz najmu?

Kwestia ta nie jest ustawowo uregulowana. Na podstawie interpretacji art. 22 dekretu z dnia 20.3.1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. nr 40, z 1947 r. i 1948 r. nr 21, poz. 142 w brzmieniu dekretu z dnia 23.8.1948 r. — Dz. U. R. P. nr 41, poz. 297) i art. 23-a dekretu o najmie lokali z dnia 28.7.1948 r. należy dojść do wniosku, że podstawę opodatkowania przy podatku od nieruchomości stanowi przy lokalach użytkowych tylko czynsz bez wpłat na FGM. Ponieważ z treści art. 23-a cyt. dekretu wynika, że „czynsz za zajęte lokale użytkowych, od których należy się wpłata na FGM, umówiony przed dniem 1.6.1948 r., może ulec uzupełnieniu za zgodą władzy czynszowej o sumę wpłaty, przypadającej od najętego lokalu na rzecz FGM”. Z tego wynika, że suma stanowiąca uzupełnienie czynszu nie jest czynszem w ścisłym tego słowa znaczeniu i dlatego nie może wchodzić w skład podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości.

W każdym razie taka ustrala się powszechnie praktyka.

APTEKA F. N. Pytanie: Jak w sprawie St. C. — Borek z tym, że należy wyjaśnić jeszcze, co stanowi podstawę opodatkowania przy podatku od nieruchomości przy lokalach mieszkalnych?

Odnosnie lokali mieszkalnych podstawę opodatkowania podatkiem od nieruchomości stanowi czynsz najmu wraz z wpłatą na FGM. Odnosnie lokali użytkowych prosimy przeczytać odpowiedź dla St. C. — Borek.

J. W. — POŁCZYŃ-ZDROJ. Pytanie: 1. Czy obniżenie wpłat na FGM od tych lokali użytkowych, których powierzchnia nie pozostaje w gospodarzo uzasadnionym stosunku do dochodowej intensywności jej wykorzystania, obowiązuje od 1.9.1948 r., t. j. od dnia wejścia w życie rozporządzenia z 29.9.1948 r. (Dz. U. R. P. nr 49, poz. 374), czy też od dnia złożenia wniosku o zastosowanie takiej obniżki, czy też od późniejszej daty, ustalonej w decyzji władzy czynszowej?

2. Czy wynajmujący, którym jest Zarząd Miejski, może obliczyć wpłaty na

FGM pod warunkiem dalszego użytkowania lokali, o których mowa w pkt. 1, a których najemca się zrzekł?

3. Czy od decyzji władzy czynszowej II inst. przysługuje dalsze zażalenie?

4. Czy władza czynszowa II inst. jest kompetentna do wstrzymania egzekucji zarządzonej przez Zarząd Nieruchomości Miejskich?

ad 1. Obniżenie wpłat na FGM w opisanym wypadku winno nastąpić od dnia złożenia wniosku o zastosowanie obniżki z § 7 cyt. wyżej rozporządzenia, a nie od daty dowolnie przyjętej przez władzę czynszową.

ad 2. W tym wypadku należy odróżnić decyzje Zarządu Miejskiego, jako władzy czynszowej I inst., od decyzji Zarządu Miejskiego — Wydział Zarządu Nieruchomości Miejskich. W pierwszym wypadku Zarząd Miejski był zobowiązany orzec o obniżce czynszu o 50% bez umieszczenia w tej decyzji warunków dalszego użytkowania spichrza oraz piwnic. Tę kwestię winien był załatwić Zarząd Nieruchomości

Miejskich, który jest kontrahentem Pana w umowie najmu lokalu mieszkalnego i użytkowego.

Warunek, o którym wyżej mowa, jest nieważny.

ad 3. Od decyzji władzy czynszowej II inst. rozporządzenie nie przewiduje dalszego zażalenia w toku instancji, jakkolwiek możnaby wnieść o zrewidowanie decyzji władzy czynszowej II inst. do właściwego wojewody w drodze nadzoru, w razie jawnego pogwałcenia przepisów cytowanego dekretu.

ad 4. Władza czynszowa II inst. nie jest kompetentna do wstrzymania egzekucji zarządzonej przez Zarząd Nieruchomości Miejskich.

J. B. — SZCZECIN. Pytanie: Czy wynajmujący może pobierać oprócz czynszu najmu płaconego według tabeli na 1 i 2 opłaty za świadczenia dodatkowe?

W zasadzie przy podwyższonym czynszu najemca nie jest zobowiązany do partycypowania w świadczeniach dodatkowych, o ile nie zachodzą warunki wyszczególnione w art. 11 dekretu z 28.7.1948 r. o najmie lokali, tj. o ile wynajmujący nie dostarcza z własnych urządzeń, oświetlenia, ogrzewania i ciepłej wody. Tylko w tych wypadkach Miejska Rada Narodowa może ustalić górną granicę tych opłat, jakie wynajmującemu wolno za te świadczenia pobierać. Do nakładania na najemców obowiązku zwrotu wynajmującemu świadczeń dodatkowych w przypadkach nie wyszczególnionych w art. 11 cyt. dekretu Miejska Rada Narodowa nie jest kompetentna.

HELENA P. — POZNAŃ. Pytanie: Czy warsztaty samochodowe, z uwagi na to, że zajmują dużą przestrzeń, korzystają z ulg odnośnie wpłat na FGM?

Paragraf 7 rozp. z dnia 29.9.1948 r. (Dz. U. R. P. nr 49, poz. 374) daje najemcy lub wynajmującemu możliwość złożenia wniosku do władzy czynszowej I inst. (Zarząd Miejski) o zastosowanie obniżki przy wpłatach na FGM, jeśli chodzi o warsztaty rzemieślnicze o 50% w tym wypadku, gdy powierzchnia użytkowa warsztatu nie pozostaje w gospodarzo uzasadnionym stosunku do dochodowej intensywności jej wykorzystania.

W tym wypadku należy więc złożyć stosowny wniosek w Zarządzie Miejskim.

Zgłoszenie do Ubezpiecz. Społecznej

ST. O. — KARTUZY. Pytanie: Czy pracownik zatrudniony dorywczo w kilku firmach podlega zgłoszeniu do Ubezpieczalni Społecznej przez każdą z tych firm?

Pracownik, który jest zatrudniony w kilku firmach, winien zostać zgłoszony przez każdą z tych firm osobno do Ubezpieczalni Społecznej. Z tych względów stanowisko zajęte przez Ubezpieczalnię Społeczną jest słuszne i zaskarżenie jej decyzji byłoby bezcelowe. (Z. KI.)

NIE MARTW SIĘ...

Twoim rzetelnym
doradcą i informatorem
jest
Ogólnopolski Tygodnik
Gospodarczy

Zaprenumeruj go dziś jeszcze
PKO I-5001
Gospodarczy Instytut Wydawniczy

Lokal użytkowy
na wytwórnię lub magazynu, 140 m kw. powierzchni, woda, siła, gaz, ul. Targowa przy Żabkowski, wydzierżawi lub odstąpi za zwrotem kosztów remontu. B/H St. Mierzejewski i S-ka, W-wa, ul. Nowogrodzka 18A/12.

ORGANIZACJA PRZEDSIĘBIORSTW I RACHUNKOWOŚCI

Wyprowadzenie zyskowności w przedsiębiorstwie przemysłowym (II)

Zyskowność przedsiębiorstwa ustalić możemy w różnoraki sposób i z różnego punktu widzenia. Nas interesuje przede wszystkim zyskowność w odniesieniu do wymogów stawianych przez władze skarbowe oraz komisje cennikowe. Władze skarbowe interesuje zarówno zysk brutto jak i netto, natomiast komisje cennikowe i inne z nią współpracujące badają zyskowność brutto. Jakkolwiek materiał omawiany był i jest przedmiotem szerokiej dyskusji, zawsze znajdujemy cały szereg wątpliwości i stąd łatwo naruszyć obowiązujące przepisy. Szczególne trudności wynikają z nieściśle ustalonego rozgraniczenia między tzw. kosztem własnym a kosztem zakupu gotowych towarów do dalszej odsprzedaży. Ma to miejsce normalnie w przedsiębiorstwach handlowych. Sprawa zaś tzw. dobijania dopuszczalnego zysku brutto w urzędowo ustalonych stawkach procentowych ma bardzo wielkie znaczenie. Dotychczas brak nam w tym zakresie jednolitego i zgodnego wyjaśnienia do której wartości (tzn. zakupu czy kosztu własnego) wolno doliczyć obowiązującą marżę zysku brutto, — a ponadto nie ustalono jak to przedstawia się u hurtownika, a jak u detalisty.

Inaczej przedstawia się to zagadnienie w przedsiębiorstwie przemysłowym. Mamy wprawdzie w stosunku do tych przedsiębiorstw urzędowe marże zyskowności brutto i netto, lecz obowiązują one tylko w pewnych granicach i zasadniczo w przedsiębiorstwach przemysłowych większych, podchodzi się do tych zagadnień indywidualnie. Jeżeli zatem taki stan rzeczy obowiązuje, to niewątpliwie obowiązkiem każdego większego przedsiębiorstwa jest prowadzenie takiej rachunkowości, na podstawie której bez większego nakładu pracy możnaby ustalić zysk brutto i netto.

Nim przystąpimy do zanalizowania poniżej przytoczonego przykładu, wypada przede wszystkim wyjaśnić co się składa na koszt własny w przedsiębiorstwie przemysłowym, by móc potem zastosować względnie obliczyć marżę zyskowności brutto.

Na koszt własny wyprodukowanego towaru — tzw. gotowego towaru, półfabrykatu lub użytecznych odpadków składa się wartość surowca, robocizny i wszystkich innych kosztów, które mają związek z procesem produkcji. Do tych ostatnich zaliczamy przykładowo także, jak konserwację maszyn i urządzeń fabrycznych, odpisy na zużycie składników majątkowych działu produkcji, koszt energii, opał i światło, czynsze, dzierżawy oraz te koszty administracyjne, które są związane z procesem produkcji. Analizując koszty administracyjne przedsiębiorstwa przemysłowego pamiętać trzeba, że w zasadzie większą część kosztów administracyjnych zaliczyć wypada do kosztów produkcji. Są pewne koszty administracyjne, które mają charakter ogólny i tylko te eliminujemy z tzw. kosztu własnego produkowanych towarów, a to — celem ustalenia zyskowności przedsiębiorstwa. Dla tych celów nie wchodzi w skład kosztów wszystkie te koszty, które dotyczą sprzedaży, a więc także, jak koszty reklamy i propagandy, koszty podróży przedstawicieli, opakowanie wysyłkowe i podatek obrotowy. Zgodnie z jednolitym planem kont wszystkie poruszane wyżej koszty, a więc produkcyjne, administracyjne i sprzedaży znajdują się w klasie czwartej planu kont. Celem dokonania selekcji konieczne trzeba sporządzić arkusz rozliczeniowy kosztów, by na jego podstawie przejść do księgowania w dalszych trzech, a co najmniej jednej klasie jednolitego planu kont.

Jak już zaznaczyliśmy w numerze poprzednim Tygodnika, w większości wypadków sprawy te są zupełnie pomijane. Przejdźmy skośno do przykładu, który nam przedstawia w pierwszych zakładach błędy, a w dalszych sprostowanie i właściwą metodę postępowania. Przy tej sposobności jeszcze raz podkreślamy, że proponowany sposób księgowania celem wyprowadzenia zyskowności w przedsiębiorstwie przemysłowym nie jest idealny, ale pozwala dojść do zadawalających wyników. Jako przykład podajemy poniżej bilans tabelaryczny przedsiębiorstwa przemysłowego. Przypatrując się bliżej jego wykonaniu stwierdzamy, że:

1) przypuszczalnie w okresach miesięcznych przeliczono z klasy trzeciej do klasy drugiej (podgrupa 400) zużywany surowiec do produkcji,

2) wyroby gotowe z remanentu początkowego wprowadzono do

klasy ósmej jednolitego planu kont, a z końcem roku obrachunkowego nie rozliczono z produkcją, lecz wyprowadzono nowy stan na dzień zamknięcia, a powstałą różnicę przerzucono na rachunek wyników, (w naszym przykładzie z gotowych wyrobów jako nadwyżkę, z półfabrykatów jako stratę),

3) pobrania właściciela na potrzeby prywatne znajdują się na rachunku wyników, — tym samym wynik końcowy — w formie zysku zł. 1.533.470. — stanowi zysk handlowy, a nie podatkowy. (przy deklaracji dochodu należy by więc pobrania w wysokości zł. 960.000. — doliczyć do dochodu, by wyprowadzić zysk podatkowy). Ilustracją naszych wywodów jest zamieszczony obok bilans tabelaryczny.

Gdybyśmy pragnęli na podstawie tak opracowanego sprawozdania rachunkowego ustalić zysk brutto przedsiębiorstwa, to spotkaliibyśmy się z pewnymi trudnościami i koniecznością uciekania się do ksiąg zasadniczych i pomocniczych. Rachunek wyników jako taki jest dla tych celów niewystarczający, a to z następujących powodów:

1) konta kosztów są wprawdzie zestawione porządkowo wg grup lub podgrup klasy czwartej jednolitego planu kont, lecz w niektórych grupach mieszczą się zarówno koszty produkcji, administracji ogólnej jak i koszty sprzedaży,

2) wyniki, wprowadzone na gotowych towarach i półfabrykatach nie mają ścisłego i bezpośredniego powiązania, jakie jest nieodzowne przy ustaleniu własnego kosztu sprzedanych gotowych towarów na przestrzeni okresu obrachunkowego.

Dlatego pytamy — jak należy postąpić, by zestawić taki bilans tabelaryczny, a co najmniej taki rachunek wyników, by na jego podstawie można było wyprowadzić zyskowność przedsiębiorstwa przemysłowego?

Kolejne prace dotyczące rozwiązania pytania byłyby następujące:

a) uzgodnić klasę trzecią z grupą 40 jednolitego planu kont co do towarów zużytych do produkcji,

b) opracować arkusz rozliczeniowy kosztów z podziałem na trzy rodzaje kosztów tj. produkcji administracji ogólnej i sprzedaży, — a w wypadku, gdy koszty administracji ogólnej w danym przedsiębiorstwie nie mają miejsca, to co najmniej na dwie pozostałe grupy kosztów,

c) zamknąć wszystkie koszty klasy czwartej jednolitego planu kont grupą 48 jednolitego planu kont,

d) na podstawie wyprowadzonych kosztów rodzajowych przeliczyć poszczególne grupy kosztów z klasy czwartej grupy 48 do klasy siódmej w ten sposób, że w grupie 70 umieścimy koszty produkcji, w grupie 71 koszty administracji ogólnej a w grupie 72 koszty sprzedaży,

e) remanenty początkowe z bilansu otwarcia gotowych wyrobów i półfabrykatów, znajdujące się w klasie ósmej (grupa 80 i 81) cofnąć do grupy 70 (koszty produkcji) klasy siódmej planu kont,

f) uznać grupy wyżej wymienionej klasy siódmej jednolitego planu kont na ciężar poprzedniej klasy ósmej — z tytułu pozostałych remanentów końcowych wyrobów gotowych, półfabrykatów i ewtl. odpadków użytecznych,

g) zamknąć konto produkcji (grupa 70 klasy siódmej) przenosząc na stronę Winien, do klasy dziewiątej (grupa 94) jednolitego planu kont. Nazwa tego konta będzie brzmiała „Koszt własny sprzedanych towarów”.

h) pozostałe konta klasy siódmej (grupa 71 i 72) zamykamy rachunkiem wyników,

i) konta klasy ósmej zamykamy bilansem zamknięcia.

Wytypowane kolejne prace omówimy szczegółowiej w przyszłych numerach Tygodnika.

MGR. M. NOWICKI — POZNAŃ

**Prosimy o wpłacanie prenumeraty
za kwartał bieżący
na konto PKO I-5001**

Bilans tabelaryczny firmy ..... za okres .....

L. P.	K o n t e	Nr konta	Bilans Otwarcia		Bilans Obrotów		Bilans Sum		Bilans Sold		Bilans Zamknięcia		Bilans Wyników	
			Aktywa	Pasywa	Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma	Aktywa	Pasywa	Nakłady	Dochody
1	Maszyny	010	1.650.000	—	—	1.650.000	—	—	—	1.650.000	—	—	—	—
2	Urządzenia techniczne	016	320.000	—	—	320.000	—	—	—	320.000	—	—	—	—
3	Ruchomości biurowe	020	200.000	—	—	200.000	—	—	—	200.000	—	—	—	—
4	Umorzenie wartości majątku stałego	070	—	191.000	191.000	—	382.000	—	—	—	382.000	—	—	—
5	Kapitał zakładowy	080	—	4.016.850	—	—	4.016.850	—	—	—	4.016.850	—	—	—
6	Rachunek prywatny	081	—	—	960.000	960.000	—	—	—	960.000	—	960.000	—	—
7	Kasa	100	8.500	—	3.475.600	3.484.100	3.464.900	—	—	19.200	—	—	—	—
8	Banki	103	145.650	—	5.156.100	4.950.400	5.301.750	4.950.400	—	351.350	—	—	—	—
9	Odbiorcy	13	345.000	—	4.607.600	3.955.200	4.952.600	3.955.200	—	997.400	—	—	—	—
10	Dostawcy	14	—	276.100	3.750.420	3.510.300	3.750.420	3.786.400	35.980	—	635.980	—	—	—
11	Odsetki uzyskane	250	—	—	—	2.400	—	2.400	2.400	—	—	—	2.400	—
12	Surowce	300	1.410.300	—	3.050.650	2.260.800	4.460.950	2.260.800	—	2.200.150	—	—	—	—
13	Surowce zużyte do wytwarzania	400	—	—	2.260.800	—	2.260.800	—	—	2.260.800	—	2.260.800	—	—
14	Robocizna	410	—	—	1.750.250	—	1.750.250	—	—	1.750.250	—	1.750.250	—	—
15	Ubezpieczenia Społeczne	413	—	—	510.100	—	510.100	—	—	510.100	—	510.100	—	—
16	Inne świadczenia umowne	414	—	—	135.680	—	135.680	—	—	135.680	—	135.680	—	—
17	Pensje pracowników umysłowych	420	—	—	346.300	—	346.300	—	—	346.300	—	346.300	—	—
18	Ubezpieczenia społ. prac. umysłowych	423	—	—	96.750	—	96.750	—	—	96.750	—	96.750	—	—
19	Inne świadczenia ustaw prac. umysł.	424	—	—	25.800	—	25.800	—	—	25.800	—	25.800	—	—
20	Energia obca	430	—	—	137.600	—	137.600	—	—	137.600	—	137.600	—	—
21	Paliwo	440	—	—	141.700	—	141.700	—	—	141.700	—	141.700	—	—
22	Konserwacja maszyn i naprawy obce	442	—	—	127.450	—	127.450	—	—	127.450	—	127.450	—	—
23	Czynsze i dzierżawy	460	—	—	244.000	—	244.000	—	—	244.000	—	244.000	—	—
24	Podróże i przejazdy	462	—	—	38.150	—	38.150	—	—	38.150	—	38.150	—	—
25	Opłaty pocztowe	463	—	—	17.250	—	17.250	—	—	17.250	—	17.250	—	—
26	Propaganda i reklama	464	—	—	164.800	—	164.800	—	—	164.800	—	164.800	—	—
27	Opłaty na rzecz organ. gospod.	468	—	—	48.000	—	48.000	—	—	48.000	—	48.000	—	—
28	Opisy	470	—	—	191.000	—	191.000	—	—	191.000	—	191.000	—	—
29	Opakowanie wysyłkowe	490	—	—	7.500	—	7.500	—	—	7.500	—	7.500	—	—
30	Provizje od sprzedaży	496	—	—	338.000	—	338.000	—	—	338.000	—	338.000	—	—
31	Podatek obrotowy	497	—	—	303.500	—	303.500	—	—	303.500	—	303.500	—	—
32	Wyroby gotowe	80	320.000	—	—	—	320.000	—	—	320.000	—	570.000	—	250.000
33	Półfabrykaty	81	84.500	—	—	—	84.500	—	—	84.500	—	60.200	—	—
34	Sprzedaż wyrobów gotowych	90	—	—	—	9.550.000	—	9.550.000	—	—	9.550.000	—	—	9.550.000
35	Czysty zysk													
			4.483.950	4.483.950	27.885.000	27.885.000	32.368.950	32.368.950	13.987.230	13.987.230	6.368.300	6.368.300	9.802.400	9.802.400

Z życia Izb, Związków i Zrzeszeń

WCZASY DLA DZIAŁACZY I PRACOWNIKÓW IZB I ZRZESZEŃ

Z początkiem maja rozpoczął się letni sezon wypoczynkowo - turystyczny. Należałoby więc przypomnieć współpracownikom samorządu gospodarczego o tym, że w Karpaczu stoi do ich dyspozycji piękny Dom Wypoczynkowy Izby Przemysłowo-Handlowych, o przyjemnej nazwie „Szczęść Boże”.

Pensjonat „Szczęść Boże” jest pierwszorzędnie wyposażony, a znajduje się w Górnym Karpaczu na granicy Bierutowic.

Przy okazji kilka danych o samej miejscowości. Jak wiadomo Karpacz położony jest w Karkonoszach, wśród rozległych lasów świerkowych, na wysokości od 500 — 600 mtr. nad poziom morza na północno-zachodnich stokach masywu Snieżki. Posiada klimat górski, hartujący, o silnym nasłonecznieniu i dobrej osłonie od wiatrów, jest więc wskazany dla wszelkich stanów wyczerpania fizycznego i nerwowego oraz cięższych stanów chorobowych górnych dróg oddechowych.

Po za tym Karpacz posiada wszystkie możliwe urządzenia sportowe (pływalnie, boisko do gier ruchomych, korty tenisowe, nie mówiąc już o urządzeniach dla sportów zimowych). Zawsze istnieją możliwości urządzania z Karpacza wycieczek pieszych i autobusowych. Można korzystać z biblioteki, czytelnicy, chodzić do kina, na dancingi

oraz na licznie urządzone imprezy artystyczne.

Sam Dom Wypoczynkowy znajduje się w dobrym punkcie, tuż przy stacji PKS. Dojazd łatwy — koleją lub autobusami — z Jeleniej Góry trwa godzinę. Zgłoszenia na pobyt i ewentualne zapytania należy kierować za pośrednictwem właściwej Izby lub Zrzeszenia na adres:

Dom Wypoczynkowy Izby Przemysłowo-Handlowych „Szczęść Boże” w Karpaczu Górnym. Powiat Jelenia Góra, woj. Długołęckie. (K).

Z DZIAŁALNOŚCI ZRZESZENIA PRYWATNEGO PRZEMYSŁU PAPIERNICZO — PRZETWORCZEGO W POZNANIU

Dnia 7 maja br. odbyło się walne zebranie Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Papierniczego - Przetwórczego w Poznaniu. Zebraniu przewodniczył ob. Wł. Czepczyński, wiceprezes Izby Przemysłowo - Handlowej, który scharakteryzował dodatnie wyniki pracy Zrzeszenia i jego członków.

Na specjalne podkreślenie zasługuje udział członków Zrzeszenia w produkcji kopert, w której to akcji firma Ed. Kręglewski — Poznań, wykonała poważne ilości kopert ponad plan.

Zrzeszenie wydało roczne sprawozdanie, z którego zanotować wypada następujące dane:

Zrzeszenie liczy ogółem 45 członków. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 22 lustracje przedsiębiorstw.

Zakup surowca wyniósł 1.967.383 kg, przydział surowca na 1948 rok — 996.833 kg, co stanowi 24,33% w stosunku do zapotrzebowania.

Ogólna wartość zbytu — 1948 r. wyniosła 561.040.783,— zł, z której to ogólnej sumy obrotu przypada:

- a) na sektor państwowy zł 59.170.541,—
- b) „ „ „ „ „ „ „ 59.170.541,—
- c) „ „ „ „ „ „ „ 444.939.804,—

Na podstawie powyższych liczb obrotu członkowie Zrzeszenia obsłużyli w 10,5% sektor państwowy, w 10,2% sektor spółdzielczy, i w 79,3% sektor prywatny.

Na rok 1949 ustalono nowy plan pracy Zrzeszenia. W ostatnim czasie podpisano Układ Zbiorowy ze Związkiem Zawodowym Pracowników Chemicznych.

KONFERENCJA W B.K.H.

W dniu 16.5.1949 r. w Biurze Koncesjonowania Handlu w Warszawie odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli Izby Przemysłowo - Handlowej, Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupieckich i Kupieckiego Instytutu Wiedzy Zawodowej w sprawie ujednoczenia zasad i ustalenia toku postępowania, odnośnie przygotowania fachtowego w rozumieniu ustawy z dnia 2.5.1947 r. o zezwoleniu na prowadzenie przedsięwzięcia handlowych.

WALNE ZEBRANIE S.K.P. WOJ. ŚLĄSKO - DĄBROWSKIEGO

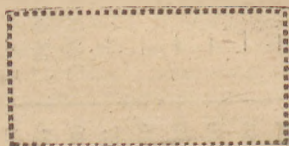
W dniu 21.5 br. w Katowicach odbył się zwyczajny walny zjazd Rady Delegatów Związku Stowarzyszeń Kupców Polskich woj. Śl. Dąbrowskiego, na którym omówiono aktualnie zagadnienia gospodarcze oraz wysunięto szereg wniosków. Na wniosek Kom. Rewizyjnej udzielono absolutorium ustępującemu zarządowi, po czym wybrano nowy, na czele którego stanął dotychczasowy prezes ob. Walenty Jerzykiewicz. (e).

WALNE ZEBRANIE Z.K.B.Z WOJ. POMORSKIEGO

W ubiegłym miesiącu w Bydgoszczy odbyło się walne zebranie Zrzeszenia Kupców Branży Żelaznej woj. pomorskiego pod przewodnictwem ob. Maćkowskiego, na którym dokonano wyboru nowego zarządu z prezesem Klemensem Stark na czele. (e).

Czy już zamówiłeś prenumeratę?

Wyciąć, wypełnić, zakopertować i wysłać

Stempel firmy

Do
Gospodarczego Instytutu Wydawniczego
Sp. z o. o.
Izb Przemysłowo-Handlowych
WARSZAWA XI
ul. Flory 3

Niniejszym zamawiam (y) prenumeratę ..... egzempl. czasopisma

»Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy« od dnia .....

Jednocześnie wpłacam (y) należność za prenumeratę na konto P.K.O.

Nr 1-5001 w sumie zł .....

»Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy« proszę (imy) wysłać pod adresem

stempel i podpis .....

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Warszawa, Flory 3

tel. 8-54-70, 8-61-56, 8-66-30

Redaktor przyjmuje od 11 — 13

Oddział w Poznaniu, Mickiewicza 31

tel. 5-18-62, 23-65/6

Oddział w Gdyni, ul. Pułaskiego 6, tel. 30-80

Oddział w Szczecinie, Al. Nieodległości 40,

tel. 23-85

Redakcja rekwizytów nie zwraca.

Redaguje: Komitet Redakcyjny

Wydawca: Gospodarczy Instytut Wydawniczy,

sp. z o. o. Izb Przemysłowo-Handlowych

Konko P. K. O. — 1-5001.

Prenumerata: miesięcznie 150.—, kwartalnie

450.—, półrocznie 900.—, rocznie 1.800 zł.

Cena numeru zł 50.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

1/1 strony 50.000 zł 1/2 str. 25.000 zł 1/4 str.

13.000 zł.

Ogłoszenie wymiarowe: 70 zł za milimetr

szerokości 1 łamu (kolumna ma 3 łamy)

w tekście o 25 uł. drożej.

Drukarnia: Spół. Wyd. „Wydawnictwo Ludowe”

W-wa Skolimowskie 5.

B-78214